

Amed Gelekî
Cihê ye Weke
Xwe Ye

Kurdî • sayfa 10

Ve Düşle
Gerçek
Karışıyor...

Kültür-Sanat • sayfa 14

Hakkari'de
Cehennem Vadisi
ve Buzullar

Ekoloji • sayfa 16

İnsanlığın En Büyük Tehdiği: Militarizm

ÜÇÜNCÜ DÜNYA SAVAŞINI YAŞIYORUZ

Kürdistan'da geliştirilen operasyonlar, Ortadoğu'daki gelişmeler ve Kürdistan üzerinde dünya güçlerinin yürüttüğü politikalar hakkında gazetemize önemli açıklamalarda bulunan PAJK Koordinasyon Üyesi Feride Alkan; dünyanın fiziki ve siyasi haritasının yeniden çizildiğini ifade etti. [sayfa 3](#)

EN KISA ZAMAN EN YÜKSEK HIZ

Çatı partisi tartışmaları bir süredir Türkiye gündeminde önemli bir arayışa ve boşluğa cevap vermeyi hedefliyor. Türkiye'deki bütün demokratik dinamikleri bünyesinde toplamayı amaçlayan oluşumun hazırlık sürecinde yer alan Sosyalist Demokrasi Partisi Genel Başkanı sayın Filiz Koçali'yle görüştük. [sayfa 4](#)

newaya *Şin*

Haziran ayı sıcaklığında tekrardan merhaba. Gelişmelerle, önemli konuları içeren yazılarla dolu yeni bir gazete sayısında daha birlikteyiz.

Haziran ayı Enternasyonalist kadın mücadelecilerinin yarattıklarına saygı ve bağlılığın daha da güçlendiği bir aydır. Kadın mücadelesinin büyüüp gelişmesinde önemli rolleri bulunan, tüm kadınlara mal olmuş bu değerlerin karşısında kendini sorgulamak ve ona göre örgütlenmek tüm duyarlı kadınların bir görevi olmaktadır. [Sayfa 3](#)

- ✓ Sessizliği Bozuyoruz / *Gündem* [sayfa 5](#)
- ✓ II. Êdî Bes e Hamlesini ... / *Yeni Kuşak* [sayfa 7](#)
- ✓ Di Kongreya Jinên DTP'yi de ... / *Kurdî-I* [rûpel 9](#)
- ✓ Di Medya de Mafê Mirovan ... / *Kurdî-III* [sayfa 11](#)
- ✓ De Eigenheid van de Vrouw is ... / *Dutch* [sayfa 12](#)
- ✓ Zulamavi Öyküler / *Kültür-Sanat* [sayfa 14](#)
- ✓ Genital Herpes / *Sağlık* [sayfa 17](#)

Gizemli On Nesne

Bugünün teknolojiyle bile üretilmesi ve açıklanması zor olan gizemli nesnelere görenleri hayrete düşürüyor. İnsanların geçmişte kullandığı ve sırrı bugün bile çözilemeyen gizemli 10 nesne:

Focus Dergisinde yayınlanan gizemli nesnelere listesi şöyle:

Geleceği gören harita

Coğrafya ve harita uzmanı ünlü Türk denizci Piri Reis'in 1513'te çizdiği Afrika, Amerika ve Güney Kutbu'nu gösteren harita, ortaya çıkarıldığı 1929 yılında ortalığı karıştırdı. Çünkü Güney Kutbu'nun keşfi, haritanın çizilmesinden çok sonra, yani 1818'de gerçekleşmişti. Dahası, Piri Reis'in haritası, kıtanın buz altında kalmış sahil kesimlerini de gösteriyordu. Ancak kıta üzerindeki buzlar, haritanın çizilmesinden tam 6 bin yıl önce erimişti.

2 bin yıllık pil

Alman arkeolog Wilhelm Konig tarafından 1938'de Irak'ın başkenti Bağdat'ın yakınlıklarında bulunan 2 bin yıllık pil, bilim insanlarını şaşkına düşürdü. Konig, 13 santimetre boyundaki toprak bir kabın içine monte edilmiş bir bakır silindiri, onun etrafındaki demir çubuk ve testinin ağzını kapatan asfalttan oluşan bu nesneyi "dünyanın en eski pili" olarak tanımladı. Pilin 2 volt enerji ürettiği saptanırken, 1800'lü yıllarda modern pili icat eden Alessandro Volta adlı İtalyan kontunun da şöhretine gölge düştü.

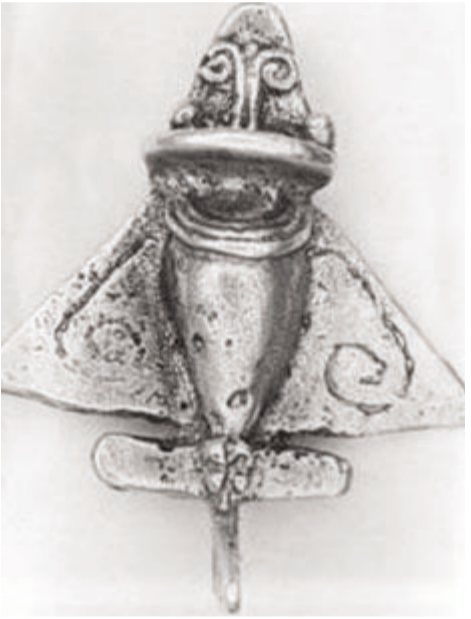
Bir nevi bilgisayar

1900 yılında Girit açıklarındaki bir baktıkta araştırma yapan bilim adamları ilginç bir cisme rastladı. Tahta bir muhafazanın içine yerleştirilmiş bir dizi bronz dişliden oluşan bu garip nesnenin kasası, yüzeye çıkarıldığı anda dağıldı ve cihazın içindeki karmaşık yapı ortaya çıktı. Yapılan çalışmaların ardından, bu aygıtın ay, güneş ve diğer gezegenlerin konumlarını hesaplamak ve istendiği anda bunların pozisyonlarına yönelik tahminlerde bulunmak için geliştirildiği anlaşıldı.

Gizemli kuru kafa

Maya dönemine ait 1000 yıllık bu kristal kuru kafa, tek bir blok kristal üzerine oyma olarak yapılmış. Nasıl yapıldığı hala anlaşılamayan kuru kafanın altından tutulan ışık, doğrudan göz çukurundan yansıyor. Bu teknolojinin bugün bile mümkün olmadığı söyleniyor.

Alüminyumdan kemer tokası

M.S. 300'lü yıllarda ölen Çinli general Çou Çou'nun mezarında 1956 yılında bulunan kemerin tokası, yüzde 85 oranında alüminyumdan yapılmış. Ama doğada sadece bileşik olarak bulunan alüminyumun diğer maddelerden ayrıştırılarak tek bir madde olarak kullanılabilmesi ilk kez 19. yüzyılda mümkün olmuştu.

Antik Nan Madol kentinin inşası

1000 yılda yapılan kent Pasifik Okyanusu'ndaki Mikronezya adası yakınlarına kurulu antik Nan Madol kentinin inşası, M.Ö 200'de başladı ve 1000 yıl sürdü. 250 milyon tonluk dev bazalt bloklar kullanılarak yapılan bu kent, 100 yapay adayı kanallarla birbirine bağlıyor. Bu kadar bazaltın bölgeye nasıl getirildiği ise hala sır.

Uzaylılara iniş pisti

Peru'nun Pampa sahilindeki 450 kilo-

metrekarelik alan üzerine çizili motifler, M.Ö. 300 ve M.S. 600 arasındaki dönemi kapsayan hayvan ve bitki şekillerini resmediyor. Nazca medeniyeti tarafından yapıldığı düşünülen bu garip motiflerin, uzaylılar için bir iniş pisti vazifesi gördüğüne öne sürülüyor.

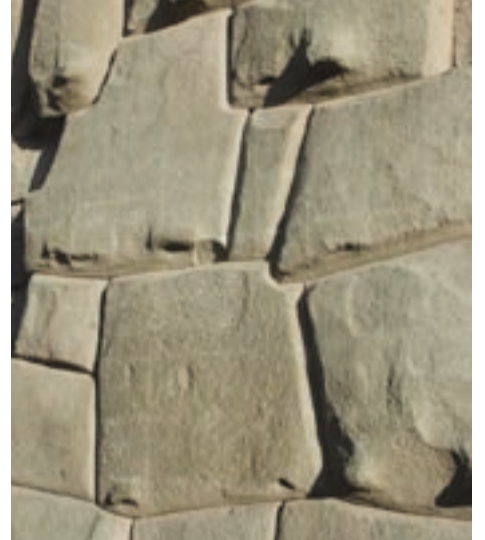
Concorde'un atası

M.Ö 200'de yapıldığı sanılan bu nesne, 1898 yılında Mısır'da bir lahitte bulundu. Ancak gerçek uçaklar icat edilene kadar ne olduğu konusunda kimse bir fikir beyan edememişti. 1972'de arkeolog Halil Mesiha bunun bir model uçak olduğunu, mükemmel bir aerodinamiğinin bulunduğunu ve kanatlarının Concorde'u andırıldığını iddia etti.

Çekicinin sırrı

Tahta sap ve demir tokmaktan oluşan bu çekiç, 1936'da Teksas'ta 400-500 milyon yıllık bir kayanın içine gömülü olarak bulundu. Modern bir aletin tarih öncesi bir kayaya külesinin içine nasıl girdiği bir yana, çekiçte kullanılan demirin günümüz demirlerinden bile saf olması bilim insanlarını hayrete düşürdü.

Harçsız taş set

Peru'nun Cusco bölgesindeki bir İnka kalesinin etrafını 360 metre boyunca zikzak yaparak saran 9 metrelik setlerin yapımında, tanesi 300 tona varan kireçtaşı blokları kullanılmış. Ancak hiç harç kullanılmamasına rağmen bu kayalar, arasına bıçak bile sokulamayacak kadar mükemmel yerleştirilmiş.

Haber Merkezi

Dünya Erkeksiz Kalacak

Ünlü bilim dergisi Focus, erkeklerin neslinin tükeneyeceğini açıkladı. Hatta bunun için tarih bile verdi.

olan yumurta ve sperm den ortaya çıkması imkansız. Yani "erkeksiz doğum" yoluyla dünyaya gelecek olan bebeğin erkek olma olasılığı yok. Bu nedenle her geçen yıl erkek nüfusunun daha da gerilemesi söz konusu olacak.

Focus'un tahminlerine göre gelecekte şunlar gerçekleşecek:

* 2108'de kadınların erkeğe ihtiyacı olmadan

hamile kalabileceği klinikler tüm dünyaya yayılacak.

* 2128'de dünya nüfusunun yüzde 70'ini kadınlar oluşturacak.

* 2158'de sperm bankaları tamamen boşalmış olacak ve son tüp ve son erkek bebek dünyaya gelecek.

* 2238'de dünyadaki son erkek olacak ve tüm dünya kadın olacak.

Ortaya konulan bu tablo üzerine şimdiden yoğun tartışmalar başladı bile. sadece kadınlardan oluşan bir dünya nasıl olur diye yorumlar, varsayımlar ortaya konulmaya çalışılıyor. Böyle bir dünya mümkün mü, insanlık gerçekten böyle bir dünyaya doğru mu gidiyor, zaman her şeyi gösterecek.

Haber Merkezi

Dünyaca ünlü bilim dergisi Focus, erkek neslinin kaderini masaya yatırdı. "Erkeksiz doğum" her geçen yıl bilim dünyasında kaydedilen gelişmelerle gerçek oluyor.

İskoç bilim adamları, 2005'te ilk kez sperm kullanmadan ve klonlama yöntemine başvurmadan insan embriyosu yarattıklarını açıkladı, yani "bakire döllenmenin" ilk adımları çoktan atıldı. Bilim adamları kadınlardan alınan doku örnekleriyle hem sperm hücrelerini hem de yumurta hücrelerini laboratuvar ortamında üretmenin mümkün olacağını belirtiyor.

Ancak kadınlar sadece X kromozomu taşıdığı için erkeklerde bulunan Y kromozomunun laboratuvar ortamında elde edilecek

newaya *Şin*

‘Üçüncü Dünya Savaşını Yaşıyoruz’

“Halklarımız, toplumlarımız, kız kardeşlerimiz ve analarımız adına yaratacak barış dolu günlerden başka nasıl bir yaşam gerekçemiz olabilir ki?”

Kürdistan’da yaşanan savaş; bombalanan köyler, yaşanan kayıplar, onarımı mümkün olmayan yaralarla, tımandırılan operasyonlarla devam ediyor. Savaşın Kürdistan topraklarında çözüm getirmeyeceği ortadayken bunda ısrar ediliyor. Bu savaş devam ettikçe her geçen gün bu durumda çıkarılan güçlerin oynadıkları roller de ayyuka çıkıyor. Savaşa, kayıplara Kürtler üzerinde uygulanmak istenen tüm politikalara “ÊDÎ BÊS E” diyen Kürt halkı ve onun öncü örgütlenmeleri başlattıkları hamle sürecinin önemli bir aşamaya geldiğini ve daha da güçlendirilerek devam ettirileceğini açıkladılar.

Kürdistan’da geliştirilen operasyonlar, bu kirli savaşta rol oynayan İngiltere, İsrail, ABD ve Ortadoğu’daki geri güçlerle oluşturdukları ittifaklar, aynı zamanda tüm bunlar karşısında kadın örgütlenmelerinin duruşu hakkında gazetemize önemli ve geniş açıklamalarda bulunan PAJK Üyesi Feride Alkan’ın çarpıcı değerlendirmelerini gazetemizin gündem sayfasından takip edebilirsiniz.

Özellikle yürütülen kirli siyasetlere karşı alternatif bir siyaset yürütmek, dolayısıyla güçlü argümanlara sahip olmak her geçen gün daha fazla değer kazanmaktadır. Türkiye’de demokratik mücadele cephesinde önemli çabaları olan Filiz Koçali ile oluşturulmak istenen çatı partisi ve amaçları konusunda yaptığımız röportajı ilgiyle okuyacağımıza inanıyoruz.

Bu tür gelişmelerin yanı sıra kadına karşı şiddet olayları gündemimiz olmaya devam ediyor. Tabii ki bu konuda yaşanan sorunlara paralel yürütülen çabalar da sözkonusu. Bu konuda “Kadın Karşı Şiddete Son” kampanyası yürüten Uluslar arası Af Örgütünün kadın komisyonu ile kampanya çalışmasına ilişkin yaptığımız röportajı ilgiyle okuyacağımıza umuyoruz.

Bu sayımızın Kültür Sanat sayfasında yaptığımız çarpıcı röportaja yer verdik. Saadet Becerikli; bir dönem İHD Şube Başkanlığı yapmış, aynı zamanda edebiyat çalışmalarıyla bilinen bir Kürt kadını. Yaşam sorunları, bir kadın olarak feodal yapıyla mücadele ve bu mücadele sonucunda başardıkları ve edebiyatla olan ilişkileri üzerine çarpıcı bir kadın hikayesi okuyacaksınız.

Kürtçe sayfamızda Avrupa’da yaşayan ve Kürdistan topraklarını ilk defa gören Arap kökenli genç bir kadının gözlemlerini bulacaksınız. Orada cereyan eden olaylar, insanların içinde buldukları durumlar vb. karşısında duygu ve düşüncelere yer verilen izlenimlerin, özellikle bu toprakları görmeyen okurlarımız için önemli bir yazı olduğu kanısındayız.

Bu sayımızın portre sayfasında hepimizin tanıdığı ve yıllardır güzel sesiyle yaşamımızın içinde yer alan sanatçı Gülistan’ın portresine ayırdık. Sanat hayatının nasıl başladığından tutalım, kadın ve sanat konusunda ifade ettiği çarpıcı düşüncelere, yaşadıklarını sizlerle paylaşacağız. Perspektif bölümünde Zilan ve Sema Yoldaşların mücadele çizgileri, destansı kahramanlıklarına ilişkin değerlendirmelerini bulacaksınız. Uta ve Amara Arkadaşların şahadet yıldönümleri vesilesiyle yazılan özlem yüklü duyguları Yaşam sayfasında okuyarak anacağız.

CENİ Kürt Kadın Barış Bürosu ve Utamara Kadın Buluşma Merkezi öncülüğünde başlatılan, ‘Hepimiz Aylin’iz’ Dayanışma Kampanyası geçtiğimiz ay geçtiğimiz ayki gündemlerimizden biriydi. 21 Kasım 2007 tarihinde eşi tarafından bıçaklanan Aylin, ölümle mücadele ederek yaşamayı başarmıştı. Yürütülen kampanya sivil toplum örgütlenmelerinin, siyasi partilerin ve şahsiyetlerin destekleriyle büyüyerek devam ediyor. 25 Haziran tarihinde Almanya’nın Baden şehrinde Aylin Korkmaz’ın maruz kaldığı şiddete ilişkin ilk mahkemesi yapılacaktır. Tüm duyarlı kadınların saat 9’da başlayacak olan duruşmada Landgericht Gutenbergstrasse 17 adresinde bulunarak Aylin Korkmaz’ı yalnız bırakmayacaklarına inanıyoruz.

Yeni bir sayıda buluşmak dileğiyle...

Kürdistan’da geliştirilen operasyonlar, Ortadoğu’daki gelişmeler ve Kürdistan üzerinde dünya güçlerinin yürüttüğü politikalar hakkında gazetemize önemli açıklamalarda bulunan PAJK Koordinasyon Üyesi Feride Alkan; dünyanın fiziki ve siyasi haritasının yeniden çizildiğini ifade etti.

İmralı Cezaevi’nde tutuklu bulunan Abdullah Öcalan ile avukatlarının yaptığı son görüşmelerde Ortadoğu merkezli yoğunlaşan bu çatışma durumunun 3. Dünya Savaşı olarak geliştiğini ifade etmesi üzerine Alkan; “KCK Önderliğinin ifade ettiği gibi gelişen durumlar 3. Dünya Savaşını yaşadığımızı göstermektedir. Zira bu çatışmaya dahil olmayan güç kalmamış gibidir. Dünyanın fiziki ve siyasal haritasının yeniden çizildiği ve masa başı güçlerin çıkarları doğrultusunda biçim verdiği bu sürecin dışında kim kalabilir ki? Üçüncü Dünya Savaşı en geniş cephesel katılımla bütün ağırlığını Kürdistan merkezli olarak Ortadoğu’da yoğunlaştırmış durumdadır” dedi. Özellikle bu savaş içerisinde yer alan ittifak güçleri konusunda ise devamlı şunları belirtti: “Kürdistan Özgürlük Hareketine karşı Türk-İran-İrak-ABD-AB-İsrail devletlerinin konsensüs oluşturmuş olması, Kürt Federe Yönetimini bu ortaklığa dahil etmeye çalışmaları, söz konusu dünya savaşında, karşısında ittifak oluşturulan esas gücün halkımız ve hareketimiz olduğunu göstermektedir.”

Kürdistan’ın hem havadan hem de karadan bir kez daha işgal edilmiş durumda olduğunu ifade eden Feride Alkan; her gün savaş jetlerinin Kürdistan dağlarına, köylerine bombalar yağdırdığını, Ankara-Tahran-Bağdat üçlüsü Washington ve Tel-Aviv merkezli olarak Kürdistan Özgürlük Hareketini imha konseptini tüm uluslar arası destekle sürdürdüğünü belirtti ve devamlı; “Ortadoğu halklarının acılara boğulması, 60. yılına girmeyi başaran İsrail devletinin Siyonist bekçileri dünyayı şiddet ve kana boğmaya devam ediyor. Tüm kirli politikaların ardındaki güç olarak Siyonizm ve hamileri İngiliz devleti her an için insanlığı tehdit edecek yeni oyunların senaryolarını oluşturuyor ve uygulayıcıları ABD’yle hayata geçiriyorlar” dedi.

Kürt Hareketinin ve halkının yalnız bırakılmaya çalışıldığını, bunun için bir yandan hareketin içinde gedikler açılmaya çalışıldığını, öte yandan Kürt halkının parçalanmaya, Kürt siyasal güçlerini birbirine kırdırtmaya ve böylelikle Kürt sorununun bu güçlerce diledikleri rotaya sokulmaya çalışıldığını belirten Sayın Alkan; devamlı, “Mevcut özel savaş hukuksuzlukta, ahlaksızlıkta, düşmanlıkta sınır tanımıyor. Öyle ki bir gece yarısı ansızın Genelkurmay Başkanı’nın ağzından hiçbir alt yapıya olmayan yalan haberler gerçekmiş gibi kamuoyuna sunulabiliyor, daha dün küftedikleri, çapulcu dedikleri Kürt siyasi liderleriyle tam tersinden övgüler yağdırarak görüşebiliyor. KCK Önderliği; ‘PKK’nin kurucusuyum, bu nedenle Avrupa Adalet Divanı’nın PKK ile ilgili davada benim de ifadem alması gerekir” dediği için hücre cezası verilmiştir. Bu son gerekçe inkar siyasetinin en üst düzeyde dayatılması olmaktadır. “Sen ‘PKK’nin kurucusuyum,

bu statüm devam ediyor’ diyemezsin” demeye getiriliyor. Bu korkunç bir inkar dayatmasıdır ve akıl almaz bir özel savaş uygulamasıdır. Bunun karşısında kıyametleri koparan bir tavrın sahibi olmak durumundayız. Zira bu kabul edilemez. Açıktır ki bu, inkar ve imha çitasını en üst noktaya çıkarmaktır. İmha operasyonlarıyla inkar siyasetini meşrulaştırmaya, 2007-2008 boyunca halk ve hareket olarak elde edilen kazanımların içini boşaltmaya çalışmaktadırlar” diyerek bu savaş karşısında tüm demokratik güçlerin birarada ortak mücadele etmesi gerektiğine dikkat çekti.

Alkan, “1 Mayıs etkinlikleri, 6 Mayıs anma programları, barış meclisi çalışmalarını bu cephenin daha da gelişeceğinin göstergesidir. Kürt halkı ve Kürt kadınları 21 Mart ve 8 Mart’ta özgürlük cephesindeki ısrarlarını ve iddialarını çok net ortaya koydular. Bunun Kürt-Türk halklarının kardeşliği temelinde daha da güçlendirilmesi son derece önemlidir. Aynı şekilde Avrupalı ve Ortadoğulu aydınların, demokratların, kadınların bu cepheye aktif katılımı, dayanışma içinde olması önemlidir.” dedi. Türk devletinin uluslar arası destekle yürüttüğü imha operasyonlarına karşılık gerillanın Türk ordusuna üst üste vurduğu darbelerle halkın umudunu diri tuttuğunu, mücadele iddiasını yükselttiğini Gabar, Oramar, Bêzelê eylemleri, Zap direnişi gerillanın hem meşru savunma savaşını sürdürme iddiasını-gücünü hem de Türk ordusunun gerilla karşısındaki zaafını gösterdiğini belirten Alkan; tüm imha operasyonları karşısında Kürt halkının “Artık Yeter” dediğini de ekleyerek; “Bu aslında kadınlar başta olmak üzere ezilen tüm halkların baskı, sömürü karşısındaki dayanma sınırının tükendiği noktadır. ‘Artık Yeter’ sınırında direnişi yükseltmek, finans kapitalin dünya politikalarından etkilenen tüm kesimleri buluşturmak ve en geniş cephede hep birlikte haykırmak özlenen barış ortamını yaratacaktır” dedi.

Toplumdaki her kesimden daha fazla kadınların cins olarak üzerindeki baskıya “artık yeter” dediği bir noktada bulunulduğuna belirten Sayın Alkan; “Diğer tüm sömürü biçimlerinin kendisinden beslendiği cins sömürüsü ve bunun dayandığı toplumsal cinsiyeti özgürleştirmek için tüm dönemlerden daha fazla örgütlülüğe, daha fazla eylemliliğe ihtiyaç vardır. Uluslar arası egemen sistem karşısında özgürlük cephesini en rahat ve en radikal geliştirecek olanlar kadınlardır. Öncelikle Kürdistanlı kadınlar olarak hiçbir şekilde parçalanmaya gelmeyecek güçlü bir demokratik ulusal birliği hızla yaratmak önemlidir. Bunun için hiçbir siyasal sınıra takılmadan bir araya gelmeli, demokratik ulusal konferansla mücadele

programları çıkarmalıyız. Anneler gününde en doğal annelik talepleri bile coplarla karşılanan Kürdistanlı anaların kızları olarak hiçbir sınıra takılmadan ortaklaşmaktan başka yolumuz olmamalıdır. Ancak böylece analarımızın göz yaşlarını durdurabilir, acılarını dindirebiliriz” diyerek Kürdistanlı, Türkiyeli, Irak ve Suriyeli kadınların bir araya gelip ortaklaşmaması için hiçbir sınırın olmaması gerektiğini söyledi. Devamlı “toplumumuza yöneten siyasetler sadece şiddet savaş üretiyor. Bunun sonucunda açlık, yoksulluk, acı üretiyor. Bunlara ‘dur’ diyecek iradeyi ancak örgütlenerek geliştirebiliriz. Halklarımız, toplumlarımız, kız kardeşlerimiz ve analarımız adına yaratacak barış dolu günlerden başka nasıl bir yaşam gerekçemiz olabilir ki?” dedi.

Sayın Alkan yaptığı açıklamaların devamında; “Erkek siyasetinde hile, rant, çıkarıcılık var ve bu dünyayı tehdit etmektedir. Kadın bu karar mekanizmalarına ne kadar aktif ve örgütlü katılır, toplumu yöneten politikaların belirlenmesinde ne kadar etkili olursa savaşlar o kadar azalacak, barış hakim olacaktır. Bu nedenle ne ulusal çapta, ne de uluslar arası alanda kadınlar siyasal sınırlara takılmaksızın, erkek zihniyetinin etkisi altında kalmadan aktif, yaygın ve etkili bir örgütlülükle siyasete katılabilmeli, savaş kararlarının çıkmasını ve uygulanmasını engellemeye çalışmalıdır. Bunun için daha radikal, daha örgütlü bir mücadelenin her alan ve her anlamda gerekli olduğu açıktır. Kadınlar olarak bu konuda kendimize ve birbirimize güven önemlidir. Kadın kurtuluş ideolojisi öncülüğünde kadının örgütlü iradesinin siyasete hakim kılınmasıyla dünyayı çıkmaza sokan yönetme tarzının zayıflatılması sağlanabilir. Zira kadın parçalamıyor, ayrımcılığı yaratmıyor, bütünleştiriyor, empati yapıyor, genel çıkarları esas alıyor. Bu kadının doğası gereğidir” dedi. Alkan; konuşmasında Kürdistan halkına dayatılan imha operasyonlarının ve politikalarının karşısında onurlu ve insanca tavrın geliştirilmesinin her aydının, her demokratın, her kadın ve her erkeğin toplumsal sorumluluğu ve gelecek inancının gereği olduğunu belirterek, “halkları yalnızlaştırma, toplumu militarize ederek parçalamaya politikaları karşısında en güçlü kadın birliğiyle cevap olalım” dedi.

Kadına dair

Esra
Çiftçi

Tuzla Tersane'lerinde Ucuz Ölümler...

Tuzla tersanelerinde üst üste yaşanan ve sonu gelmeyen işçi ölümleri ile geçtiğimiz aylarda İstanbul Davutpaşa'da kaçak bir işyerinde meydana gelen patlama sonucu 23 işçinin ölümü, "iş kazalarını" kamuoyunun gündemine taşıdı.

Aslında bu ölümlere "kaza" demek çok yanlış. Çünkü "kaza" bütün önlemlerin alındığı, işçilerin güvenceli, kurallı çalıştırıldığı ancak buna rağmen yaşanabilecek istisnai durumlar için kullanılabilir. Ama Tuzla Tersanelerindeki ölümler asla kaza değil, kasten adam öldürmedir.

Tuzla tersanelerinde yaşanan işçi ölümleri Limter-İş sendikasının baskısı üzerine gündeme geldi. Ancak ne yazık ki sadece Tuzla Tersaneleri'nde işçiler ölmüyor. Son yıllarda ölen, sakat kalan işçilerin sayısına baktığımızda bu ülkede insan hayatının ne kadar ucuz olduğunu bir kere daha ispatlıyor bize.

Bunun da en önemli nedenleri: İş sağlığı ve güvenliği önlemlerinin, işverenlerin çoğu tarafından bir maliyet unsuru olarak ele alınması, kurallara uyulmaması ve işyerlerine sendika sokulmamasıdır. Giderek artan esnek ve kural dışı çalışma biçimleri, kayıtsız çalışma ve uzun çalışma süreleri işçi ölümlerinin en önemli nedeni.

Son sekiz ayda 20'yi aşkın işçinin öldüğü Tuzla Tersaneleri en sonunda kamuoyunun gündemine girdi. Tersanelerdeki ölümlere en son hükümet el attı. Ne el atma ama. Bakan Çelik "denetimlerde saptanan eksiklikleri tamamlamak için tersanelere tanınan süre doldu, arkadaşlarımız bakmaya gitti. Yarın bir bakacaksınız ki filan tersanenin faaliyetleri durdurulmuş" dedi.

Aradan aylar geçti işçiler yine ölüyor, hiç bir tersanenin de faaliyeti durdurulmadı. Yani sayın bakan; "Arkadaşlarımızın tersaneleri denetlemesi için işçilerin ölmesi mi gerekiyordu? Koskoca hükümet ve sizin arkadaşlarımız bugüne kadar niye denetlemedi? Ya da siz gizli gizli denetliyordunuz da bizim mi haberimiz yoktu?" dedi.

Yine Sayın Çelik, tersanelerde denetim zaaflarının olmadığını savundu. Bakan Çelik, "denetim zaafları kesinlikle yok" dedi. Peki denetim vardı da siz göz göre mi bu insanların ölmesine izin verdiniz derler adama.

Hem yürek yakan, hem de çalışma barışını tehdit eden Tuzla Tersaneleri'ndeki ölümlü kazalar ürkütücü.

Çoğunun sosyal güvenlik hakları yok, işçiler herhangibir eğitimden geçmiyorlar. Dönemsel denetimler oluyor, ama herkes uyanık "Bakan gelecek, müfettiş gelecek" diye göstermelik düzenlemeler yapıyor ondan sonra aynı tas, aynı hamam.

Tersanelerdeki işçilerin durumlarına ilişkin hiç bir önlem alınmamış. Ölümlerin yaşandığı bu tersaneler insan haklarının ihlal edildiğini gösterir ve insanların yaşam haklarının bilerek, görerek elinden alındığı da aşikar.

Bana göre iş kazalarının iş cinayetine dönüşmesini engellemenin iki önemli yolu var: Birincisi; devletin, ikincisi; sendikaların denetim ve yaptırımını. Bu iki yolun etkin biçimde kullanımıyla iş kazaları önemli ölçüde azaltılabilir.

Türkiye'de işçiyi koruyucu sağlık ve güvenlik mevzuatı kağıt üzerinde oldukça gelişkin ancak denetim ve yaptırım yok. Düşünün tersanelere Limter-İş sendikasını sokmayanlar ve Limter-İş yöneticilerini işten atanlar işçi ölümlerinden sorumludur. Devlet piyasayı denetlemediği için ve sendikalar saf dışı bırakıldığı için sayısını bilmediğim bir çok işçi hayatını kaybetti ve kaybetmeye de devam ediyor.

İşçilerin ölümüne sebebiyet veren işverenlere bir şey yok ama koşulları ve ölümleri protesto eden, greve giden işçiler ve sendikacılar için ise yasadışı grev suçlamasıyla iki yıla kadar hapis cezası öngörülüyor.

Bugüne kadar gelen hükümetlerin yaptıkları ortada, ya özgürlükleri kimseye bırakmayan AKP'ye ne demeli? Son işçi ölümlerinden sonra işverenlere bir yaptırım yapacağına yine faturayı işçiye çıkartıp cezaları ağırlaştırıyor.

1 Mayıs'ta da işçilere nasıl zulüm yaptıklarını hep beraber gördük...

İşçiyi, emeği görmeyen hükümet bakalım saltanatını nereye kadar sürdürecektir?

'En Kısa Zaman, En Yüksek Hız'

Yükselen milliyetçilik, kışkırtılan şovenizm, sokaklarda beklenen halkların birbirini boğazlamasına dayalı stratejiler, büyük bir tehlike olmaktan çıkmış değil. Türk devletinin militarist yayılmacılığı sadece Kürt halkı için değil, başta Türkiye'li halklar olmak üzere tüm Ortadoğu'da kardeşlik ve barış için tehdit olmaya devam ediyor. Bütün bu tehlikeli gidişat içerisinde halkların kardeşliğine gönül vermiş olan tüm demokratik güçler, yeni bir barış ve demokrasi cephesinin oluşum sürecine girdiler. Çatı partisi tartışmaları bir süredir Türkiye gündeminde önemli bir arayışa ve boşluğa da cevap vermeye hedefliyor. Türkiye'deki bütün demokratik dinamikleri bünyesinde toplamayı amaçlayan oluşumun hazırlık sürecinde yer alan Sosyalist Demokrasi Partisi Genel Başkanı sayın Filiz Koçali'yle görüştük.

• Çatı partisini nasıl tanımlıyorsunuz? Nasıl bir rol oynayacak?

Egemenlerin ABD emperyalizmiyle ve İsrail siyonizmiyle dış politika alanında yürüttüğü Güney Kürdistan ve Kerkük üzerinde nüfus elde etme ve bölgede hegemonya amaçlı işbirliği politikası, Kürtlere karşı "inkar ve imha" çizgisi, sermayenin neo-liberal ekonomik politikası ülkedeki sınıf çelişkilerini keskinleştiriyor. Yoksulluk ve işsizlik kronik bir karakter kazanıyor. Göç olgusu büyüyor. Gençliğin sorunları, kadınlara karşı cinsiyetçi ayrımcılık derinleşiyor. Ekolojik yıkım tüm insanları tehdit ediyor. Kürt toplumu ve Alevi cemaati bütün bu koşullardan, kendi kimlikleri ve inançları nedeniyle çok daha ağır bir şekilde etkileniyor. Ermeniler, Rumlar, Yahudiler, Süryaniler giderek bu topraklarda yaşama haklarını yitiriyor. Bütün bu çelişiklere ve haksızlıklara karşın, sınıf mücadelesinde işçi sınıfının, bütün ezilenlerin kendi çıkarlarını bağımsız örgütleri ve programları ile savunmasını ise, askeri vesayet rejimi ve Kürt sorununda çözümsüzlük, etnik, dinsel, kültürel çelişkileri öne çıkartmak yoluyla, milliyetçi ve dini ideolojilerin etkisiyle engelliyor. Bu iki etkenin olumsuz etkileri altında demokratik güçler bölünüyor. Bu olumsuz koşullarda Türkiye, bölgesel savaşların, iç savaşın, darbe süreçlerinin sürekli tehdidi altında kalıyor. Çatı partisi bu olumsuz politik koşullarda topluma demokratik, sol bir seçenek sağlayacaktır.

• Bunun politik özneleri, toplumsal güçleri kimlerdir? Bu nasıl inşa edilecektir?

Çatı partisi yalnızca partilerin değil, platformların, kitle örgütlerinin ve bireylerin katılımına da açık olacak. Öte

yandan çatı partisi yalnızca Kürt özgürlük hareketi ile Türkiye'deki sosyalist partilerin meselesi de değil. Böyle bir bileşim dar olduğu için değil, ama çatı partisine ilgi duyanlar yalnızca bunlardan ibaret olmadığı için. Örneğin, AB ekseninde dönüşümleri savunan sol liberal eğilimin temsilcileri bizce çatı partisinin potansiyel güçleri arasında yer alıyor. Bu çevreler üzerinde etkiye bulunan sol, demokrat aydınların çatı partisinde bizlerle eşit haklı bileşenler olarak yer almaları gerekir. Türkiye'de şu anda islami referansları olan bir parti hükümette. Bu hükümete yalnızca sosyalistler ve Kürt özgürlükçüleri karşı çıkmıyor. Yine islami referansları olan, aynı zamanda demokratik özgürlükleri savunan çevrelerden de AKP'ye ciddi itirazlar geliyor. Bize göre çatı partisi bu çevreleri saflarında birleştirebilir. Bugün sol liberalleri, demokrat müslümanları, sol

aydınları, Kürt özgürlükçülerini ve sosyalistleri, bu arada başı örtülü ve başı açık kadınları, ezilen aleviyle sünniyi tek bir çatı partisinde cephe birliğine çekmek mümkün. Kürt sorununda çö-

zümsüzlüğe son vermek isteyenler, "sivil yönetimler" üstünde tahakküm kuran "Ergenekoncu" güçleri de kapsayan militarist güçlerin vesayetine son vermek isteyenler, Müslüman, Hıristiyan, Yahudi ve her türden inançların, bütün mezheplerin eşitliği ve devletten özgürlüğü temelinde özgürlükçü laikliğin yerleşmesini isteyenler ve yeni-liberal kapitalist sömürü ve saldırı karşısında insanca bir gelir, sosyal eşitlik, sosyal güvenlik isteyenler, Türkiye toplumunun çoğunluğudur. Çatı partisi bu çoğunluğun partisi olmalıdır. Çatı partisini bu potansiyel tabanını örgütleyecek, yani toplumun çoğunluğunun güvenini kazanacak olan politik güçleri çatı partisi içinde birleştirmek ana haktır. Bu politik güçler, başta Kürt özgürlük hareketi ve sosyalist hareket olmak üzere, onlarla birleşmekten yana olan sol çevreler, sosyal demokrat eğilimler, liberaller, Aleviler, demokrat islamcı çevrelerdir. Ve daha da önemlisi, ancak sosyal şovenlerin inkar ettiği bir gerçek var: Kürt Özgürlük Hareketi güçlü bir sosyalist damara sahiptir. Onun milyonları bulan kitle tabanı Türkiye'nin en yoksul kitleleridir, işçilerdir, emekçilerdir.

• Böyle bir arayışı yaklaşan yerel seçimlere dönük bir ittifak çalışması olarak değerlendirilebilir miyiz? Nasıl bir stratejik anlam yükliyorsunuz?

Biz, bizimle ve Kürt özgürlük hareketiyle birlikte sosyalizme kadar yürümek isteyenlerle stratejik ittifakı çatı partisinde kurmaya çalışacağız. Bu, seçim ittifakının çok ötesinde, onu çok aşan bir şey. Ama elbette çatı partisi seçimleri de kapsadığı tüm güçlerle birlikte katılacaktır. Ve çatı partisine yüklediğimiz görev doğrultusunda önümüzdeki

yerel seçimlerin temel amacı AKP'nin Diyarbakır seferini bozguna uğratmak, onun yerel yönetimlerdeki mevzilerini geriletmek ve DTP'nin Kürt coğrafyasındaki konumlarını koruyup, genişletmesi için gerekli bütün politik adımları atmak, her türlü dayanışmayı örgütlemek olmalıdır. Yerel seçimlerin diğer temel amacı, metropollerde, geleceğin sosyalist yerel yönetimcilik hareketinin ilk adımlarını atmak, küçük, büyük bakmaksızın kazanılabilecek il, ilçe, belde belediyeleri için güçlü bir işbirliği ve dayanışma örgütlemektir. Bunun anlamı, bugün için sembolik alanlarda da olsa, yerel yönetimlerde AKP'nin alternatifini yaratmaktır.

• Demokrasi güçlerinin bir araya gelip ortak bir örgütlenmeye gitmenin önünde nasıl engellerin olduğunu düşünüyorsunuz

Çatı partisi, özgün bir cephe örgütlenme modelidir. Bu model, varolan bütün güçlerin özerkliğini, çoğulculuk temelinde birliğini temsil eder. Çatı partisi, örgütlü güçlerle, çatı partisine tek tek birey olarak üye olmuş kişilerin birliğinden oluşacağı için, parti içi demokraside bu gerçeği dikkate alarak hazırlanır. Burada amaç, tek tek bireylerin örgütlü güçlerin yanında karar alma süreçlerine pozitif ayrımcılık ilkesi sayesinde tam katılımlarını sağlamaktır. Birbirine farklı çıkarlara, farklı ideolojik referanslara ve farklı politik hedeflere sahip sayılan güçler arasında cephe birliğini sağlamak ve onları çatı partisinde bir araya getirmek, çatı partisinden önüne koyacağı somut ve güncel hedeflere, bu hedefler uğrunda mücadeleye katılan kitlelerin sınıfsal konumuna ve çağdaş dünyanın yeni ve keskin çelişkileriyle ilgili izlenecek yola sıkı sıkıya bağlıdır.

• Milliyetçilik, cinsiyetçilik ve dinciliğe dayalı olarak siyaset yürüten AKP politikalarına karşı kadınlar demokratik muhalefetin ve siyasetin geliştirilmesinde nasıl bir oynamalı?

Toplumun yarısını oluşturan kadınları, aralarındaki sınıfsal ve ideolojik farkları adım adım aşarak, cinsiyetçiliğe karşı mücadele programımızla çatı partisi saflarında birleştirme perspektifimizden de söz etmemiz gerekir. Bu konuda metropollerde yarattığımız birikim ve Kürt kadınlarının uyanışının göz kamaştırıcı boyutları bizi çatı partisinden kadınları birleştirme konusunda cesaretlendiriyor.

Ve çatı partisi, tepeden inme Kemalist sözde "kadın aydınlanması" yerine, kadınların bizzat mücadele içinde yaratmış oldukları özgürlükçü kadın aydınlanmasının partisi olacak ve her işin, her yerin, her makam ve her nimetin erkek ve kadın arasında eşit paylaşıldığı bir Türkiye için mücadele edeceklerdir.

• Nasıl bir yol haritası ve çalışma takvimi izlemeyi düşünüyorsunuz?

Çalışma takvimi ve planı özetle şudur: En kısa zaman, en yüksek hız... Türkiye rutubetli bir havaya sahip. Deneysel gösteriyor ki, ortaya atılan her öneri Türkiye'nin rutubetli havasında büyük bir hızla çürüyor. Eğer çalışma takviminde ve planında "en kısa zaman ve en yüksek hız" ilkesiyle hareket edilmezse, çatı partisi çabaları da tahminlerin çok ötesinde bir hızla çürüyecektir. En kısa zamanda ve en yüksek hızla gerçekleştirilmeye çalışacağız.

'Sessizliği Bozuyoruz'

Tüm zamanların en örtük, en sistematik ve en büyük şiddet türü olan kadına karşı şiddet halen gerçek anlamda kendi tanımına kavuşmuş değil. Sayısız ülkenin yasalarında değinilmeyen bile. Aksine teşvik edici faktörler daha fazla. Her gün okuduğumuz istatistikler saniye başına düşen kadın ölümlerini ve tecavüzlerini açıklamaya yetiyor. Şiddetin küresel yaygınlığı karşısında Uluslar Arası Af Örgütü bir kampanya başlattı. 2004 yılında startı verilen ve 2010 yılına kadar devam ettireceği bu kampanyanın hedefi, kadına yönelik şiddetin sona ermesi için bütün kadın ve erkekleri acilen harekete geçirmek. Kadına yönelik şiddetin durdurulması için insan haklarını evlerimizin içine götürmekle mümkün olacağını söyleyen Af Örgütü, dünya genelinde yürüttüğü bu kampanyayla toplumda ve devletlerde bağlayıcı duyarlılıkların oluşturulabileceğine inanıyor. Kampanyaya ilişkin Af Örgütünün Fransız seksiyonu kadın komisyonundan sayın Muriel de Gaudemont ve Moira Sauvage ile görüştük.

Bu soru çok önemli. Hedefimiz sadece kadınlar değil. Sadece kadını esas alarak bir sonuca ulaşamayız. Çünkü bu sorun tüm toplumu ilgilendirir. Değişecekse tüm toplum değişmeli. Yine diğer amacımız feminist hareketler ile aynı tarafta yer almak, destek olup, onların hareket alanlarını genişletmektir. Kampanyanın temel bir kriteri de devletlerin sorumluluğudur. Uluslararası anlaşmalar çok açıktır. Eğer bir ülke bu anlaşmaları onaylamışsa sorumluluklar vardır ve bunu hatırlatıyoruz. Eğer bir devlet bu anlaşmaya imza atmamış ise, anlaşmaya katılmasına dönük çalışıyoruz. Ancak önemli olan kadının kendisinin yapabilecekleridir. Çünkü kadın binlerce yıl her türlü ayrımcılığa ve eşitsizliğe maruz kalmıştır. Kadının yapabileceği ve eğitimi de bir o kadar önemsiyoruz. Ancak öncelikli olarak kadın bunları kabul etmeli ve mücadele etmelidir. Erkeğinde bu çalışmalara katılmalarını önemsiyoruz.

• **Mevcut uluslar arası sözleşmeleri yeterli buluyor musunuz? Ve gerçekten de bu sözleşmeler bağlayıcı oluyor mu?**

• **Bu kampanya nasıl bir ihtiyaçtan yola çıkılarak başlatıldı? Amaçlarınız nedir? Nasıl bir sonuca ulaşmak istiyorsunuz?**

Amnesty International, uluslar arası bir harekettir. İnsan haklarını savunur, korur ve uluslar arası insan hakları anlaşmalarına uyulmasını sağlamaya çalışır. Kadına karşı uygulanan şiddet insan hakları ihlalleri içerisinde birincil sırayı tutmaktadır. Kadına karşı uygulanan şiddet küresel boyutlarda. Aslında bu kampanyanın alt yapısı 1990'dan itibaren hazırlanmaya başlandı. 1995'deki Pekin konferansında deklere edilen "Birleşmiş Milletler Kadına Karşı Her Türü Ayrımcılığı Önleme Sözleşmesi (CEDAW)" ile de hazırlıkları hızlandı. Af Örgütü kadın ile erkek arasında insan haklarını savunmada asla ayırım yapmaz. Çünkü insan hakları evrenselidir. Ancak kadına yönelik şiddet tüm kadınların ortak sorunu ve kadınların ezilmişliğinden kaynaklı önceliğimizdir. Bu kampanyanın iki temel özelliğinden birincisi; kadına uygulanan şiddetin evrenselliğini göstermek, ikincisi bu şiddetin cezaya tabi olmaması ve şiddetin tüm dünyada ve kültürlerde gizli uygulanmasıdır. Bu kampanyada amaç kadına karşı olan bu şiddeti tanımlamaktır. Kadın ve erkek eşit haklara sahip olduğunu anlatmaktır. Ayrımcılığa karşı ancak bu şekilde karşı durup savaşılabılıriz.

• **Kampanyanın sloganı "Herşey Elimizde, Kadına Karşı Şiddete Son"dur. Her şey elimizde derken merkezine kadınları mı tüm toplumu mu oturtmaya çalışıyorsunuz?**

İnsan Hakları Evrensel Beyanname'si var. Ve birçok ülke buna imza atmıştır. Ancak kadın açısından bu sözleşmeler yetersizdir. Örneğin kadın ticaretinin, taciz ve tecavüzün tanımlanması gerekiyor. Biz de bu çerçevede uluslar arası bir sözleşmenin oluşturulması için çaba sarfediyoruz.

• **Yasalar toplumların bilincini oluşturmak için tek başına yeterli midir? Pratik olarak bunun tedbirini nasıl alıyorsunuz?**

Elbette tüm çalışmalarımız buna dönüktür. Yaşananları topluma aktarıyoruz, deşifre ediyoruz, görünür kılıyoruz. Toplumda da refleksler geliyor. İnsanlar haklarını aramayı öğreniyorlar. Amnesty kurulduğu zaman cezaevlerinde unutulmuş insanların, unutmamasını sağlamak gibi bir amacı vardı. Bugün de aynı şey kadına karşı şiddet konusunda geçerlidir. 8 Mart'ta kadın ticareti, fuhuş sektöründe çalışan kadınlara dönük çalışma başlattık. Kadınların satılması ve şiddet konusunda bir tanımlama yok Fransa'da. Bu tanımlamaya gitmek için kamuoyu oluşturduk. 2004 yılında Sarkozy tarafından fuhuş alanında çalışan kadınlara karşı bir yasa çıkarılmış ve cezanlandırmaya dönüktü. Aynı zamanda bu yasa ile bu kadınlar yakalanarak geldikleri ülkelere geri gönderiliyorlar. Aynı zamanda hapis ve para cezası da var. Bu tür yasalar kadınları korumaya dönük değil, tersine daha fazla mağdur durumuna getiriyor. Bu yasayı değiştirdik örneğin.

• **Dünya genelinde kadına dönük şiddette bir artışın olduğu**

söyleniyor. Artış mı var, yoksa daha da görünür olduğu için bizlere mi öyle geliyor?

Evet, şiddet her zaman vardı. Örneğin, Japonlar savaş süresince Çinli ve Vietnamlı kadınları cinsel köle olarak kullandılar. Savaşlar süresince bu yönlü şiddet türleri her zaman olmuştur. Yine aile içi şiddet tarihten beri süregelmekte. Şimdi çok bahsediyoruz, eskiden bu şiddet normal karşılanıyordu. Örneğin Afrika'da, Kolombiya'da milislere "köylerin bütün kadınlarının ırzlarına geçin ve köyü yerle bir edin"deniyor. Aktüel olarak Fransa gündeminde dün üç iğrenç olay ile karşılaştık. Enstest ilişki, tecavüz, intihar. Aile içi şiddet uzun süredir mevcut fakat daha görünür hale gelmiştir.

• **Kadınların bilinçlenmesiyle paralel gelişen bir durumdur diyebilir miyiz buna?**

Bu bir gerçek. Kadınlar sayesinde şiddetin boyutu daha çok açığa çıkarılıyor ve konuşuluyor. Biliyoruz ki kadınların mücadele etmesinden, özgürlüğünü aramasıyla erkek kaygılanıyor ve korkularla birlikte şiddet eğilimini de güçlendiriyor. Amnesty raporunda dünya genelinde militarizmin arttığını, kadına karşı şiddetin de arttığını belirtiyor. Kadın da bu eril sistemin bir kurbanı. Savaşın olduğu bölgelerde aile içi şiddet sürekli bir artış halinde.

• **Savaşları yaratanlar ve her türlü şiddeti kullananlar adı bilinen dünyanın en güçlü devletleri. Gerçekten bu sözleşmelerle bunun önüne geçilebileceğine inanıyor musunuz?**

Elbetteki tek başına hayır. Örneğin Kosova için bir rapor hazırladık ve yayınladık. Birleşmiş Milletler Barış Gücü askerleri tarafından tecavüz edilen kadınların olduğunu ortaya çıkardık. Evet, biliyoruz ki Amerika gibi ülkeler bu durumdan, Amnesty'nin bu yönlü çalışmalarından memnun değililer. Fakat avantajımız şu ki, belli bir gücümüz var ve yeterli düzeyde tanınmışlığımız var. Gerçekten her şeyi değiştirebiliriz demiyoruz. Ama sessizliği bozuyoruz. Dünyaya duyuruyoruz yapılanları, insanlarda duyarlılık oluşturuyoruz. Bu da çok önemli.

• **Şu ana kadar kampanya boyunca nasıl bir program uyguladınız? Pratik olarak dünya genelinde ve ülkeler nezdinde neler yaptınız?**

Çok şey yaptık. Birçok ülke hakkında yerinde incelemeler yaparak raporlar hazırladık. Af Örgütünün temel amacı dünyada neler olup bittiğini insan hakları açısından yaşanan sorunları ortaya çıkarıp tanıtmaktır. Bunu da oluşturduğumuz raporlar çerçevesinde, mektuplar ile, lobi çalışmaları ve kampanyalarla yapmaktayız. Hazırladığımız raporlar genelde referans olarak kabul edilmektedir. Sorunun olduğu yerlerdeki sivil toplum kuruluşlarını esas alıp destekliyoruz. Bunlar aracılığıyla raporlar oluşturuyoruz.

• **Dünya genelindeki kadın hareketlerinin durumunu nasıl değerlendiriyorsunuz?**

1970'li yıllara baktığımızda genç kız ve genç bayanların mücadele oranı bugüne oranla kötü değildi. Bazı kadınlar artık mücadeleyi ihtiyaç olarak görmüyor. Böyle yanlışlığı yaklaşanlarda var. Ancak birçok ülkede kadınlar haklarını elde etmek için mücadele ediyorlar. Bu umut verici.

Fadile Yıldırım

Kadına dair

Bazen Korkar İnsan

“Van'ın Çaldıran ilçesinde 12 yaşındaki kızına tecavüz ettiği iddia edilen baba tutuklandı.”

İlçeye bağlı Çayırköyü'nde yaşayan 1996 doğumlu Z.K. isimli kız çocuğu, 4 Aralık 2007 günü kaldırıldığı Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Tıp Fakültesi Araştırma Hastanesi'nde bir kız çocuğu dünyaya getirmişti. Doğum sonrası cumhuriyet savcısı tarafından ifadesi alınan Z.K. babasının evde olmadığı bir sırada evlerine misafirlige gelen 2 kişinin tecavüzüne uğradığını söylemesi üzerine koruma altına alınmıştı. Z.K., bir süre koruma altında kaldıktan sonra kendi talebi üzerine çocuğunu alarak evine dönmüştü.

Olaydan sonra psikolojik destek almak için 20 gün aralıklarla Sosyal Hizmetler Kurumu'na giden Z.K., kendisine tecavüz edenin babası Y.K. olduğunu ve eve döndükten sonra da babasının aile fertlerinin gözleri önünde ilişkisini devam ettirmek istediğini öne sürdü.”

Bazen korkar insan.

Kendi gözlerinin içine bakmaya, evinin içinde olup biteni kabullenmeye cesaret gösteremez. Belki sadece bu korku yüzünden avuçlarımızdan akıp giden bir çok şeyi tutmayı başaramıyoruz.

Kabullenme dediysem, yazacaklarım kabullenilecek şeyler değil. Yazması, dile getirmesi zor, hatta tehlikeli lanet gerçekler. Kabullenmek değil isyan etmek, dile getirmek, bu gerçeğin yüzüne tükürmek gerekir.

Okuyunca bir çok insan bana kızacak. Peşin söyleyeyim umurumda değil, aforoz edin beni, lanetleyin. Ama beş on dakikanızı da ayırın, şöyle bir düşünün, lütfen düşünün. Çünkü çocuklarımızın, toplumun, insanlığın geleceği kirletirken, seyirci kalmak, susmak ortak olmaktadır. Ben artık susmak istemiyorum.

Neden mi söz ediyorum, enstest ilişki: Aile içinde yaşanan fakat bir türlü anlatılmayan, her geçen gün çoğalan cinsel istismar. Yani kısacası iğrenç sapık ilişki.

Kürt toplumu içinde olan fakat bir türlü ifade edemediği bu gerçekliği ile yüzleşmek, onunla mücadele etmek zorunda.

Yıllardır kendimizi avuttuğumuz; “kol kırılır yen içinde kalır” dediğimiz yetişir artık. Kırılan kol yen içinde kalmıyor, gelip gözümüze batıyor.

Bütün Ortadoğu'da ve dünyada olduğu gibi Kürtler'de ve Türkler'de de enstest ilişki çok yaygın. Fakat cehennemin yedi kapısını açmak kadar zor bunu ifade etmek.

Türkler “bizde böyle bir şey yok, Doğu illerinde; yani Kürtlerde yaşanıyor töre cinayetleri, intiharlar biraz da bu yüzden” diyor.

Kürtler ise, “devlet töre cinayetlerini, intiharları bize karşı kullanıyor, biz Kürtler'de asla enstest ilişki yaşanmaz” diyerek içine dönüp bakmak istemiyor.

Oysa, gerçek kendimizi avuttuğumuz bu yalanlardan çok daha yakıcı. Her iki toplumda da enstest ilişki yaşanıyor.

Yukarıdaki örnek çok sarsıcı değil mi? Olayın gözlerden kaçan diğer sarsıcı yönü, insanı çileden çıkararak yanı ise, on iki yaşındaki kız çocuğu bir çocuk doğuruyor. Ve vatandaşını özellikle çocukları korumakla görevli olan devlet, bu çocuğun isteğini dikkate alıp kucağına bebeğini vererek babasının evine geri yolluyor.

Mahekmede, “hakim bey sizce yetiştirdiğiniz elma ağacının ilk verdiği ürünü yemek kimin hakkı?” diyen adam bir Türk. Almanya yasalarına göre bu iğrenç mahluk altı yıl cezaevinde yatıp çıkıyor. Babanın kimseye yedirmek istemediği elma olan kız, babasından bir çocuk dünyaya getiriyor.

Binlerce böyle örnek vermek mümkün.

Peki, evimizin içinde olanlar, sustuklarımız, görmezden geldiklerimiz ne olacak?

Aslında yazıya başlarken çok sarsıcı cümleler kurmak istiyordum. Ama, bir tabuya her tarafından kan, irin, pislik ve acı akan bir yaraya dokunmak, onu yazmak hiç de kolay değil.

Namussuluk adına namussuzluk yapan, çocuklarını cinsel isteklerine kurban eden her kim olursa olsun, onunla mücadele etmek zorundayız. “Hiç bir şey yapılmaz” demeyin.

Asla utanmayın, sokağa çıkın “evimde sapık var” diye bağırın.

Çocuklarınızı, çocuklarımızı bu canavarların eline teslim etmeyin.

Unutmayın tecavüze uğramak utanılacak bir şey değil, size sorulmadan yapılan iğrenç bir eylemdir bu. Utanması gereken varsa tecavüzcülerdir. Bu yüzden paylaşın. Teşhir edin. Yoksa bu iğrençliğin önüne geçilemez.

Susmayın, susup da bu tanımlanması zor, düşüncesi bile korkunç olan iğrençliğe ortak olmayın!

Demokratik Ekolojik Ve Cinsiyet Özgürlükçü Yerel Yönetimler-IV-

3. Cinsiyet Özgürlükçü Hizmet Alanı Olarak Yerel Yönetimler

Model, devletçi uygarlığı, neolitik devrime karşı gelişmiş bir karşı-devrim süreci olarak tanımlar. Uygur toplum, kadınsız toplumdur; kadına karşı yürütülen bir savaş toplumdur.

Model, zaten özü dışıl olan yerel yönetimleri bu dönemecin somut-soyut mekanı olarak tanımlar ve yapay roller dağıtan toplumsal cinsiyetçiliğe ait bütün kültürel birimlerini, ona dayalı ilişki biçimlerini reddeder, kadın özgürlük ruhunun, özgürlük, eşitlik ve adaletin yön verdiği bir toplumsal yeniden kuruluş ruhu olduğunun altını çizer. İlişkilerin yeniden düzenlenmesi sürecine bazı kavramların ve içeriğinin değiştirilmesi ile başlanmasının önemini vurgulayıp "BAŞKANLIK" kavramını reddeder. "BAŞKANLIK" sıfatının cinsiyetçi ve tarihsel fonksiyonu gereğince de eril olduğunun, kadın ile birlikte anlamayacağını; anılmasının, kadın kimliğinin eril bir kavramla ifadelendirilmesi olacağını ve bu durumun kadın kimliğini ezme, sindirme ve giderek erkeğe yamama anlamına geleceğini belirtir. Bu andan itibaren, cinsiyetçilikten uzaklaştırılmış yansız tanımlama olarak "KOORDİNATÖRLÜK" kavramını kullanır.

Bağlantılı biçimde model, yönetiminde cinsiyet eşitliği ilkesi gereği temsiliyette de eşitliğe önem verir ve yerel yönetimlerde EŞ-KOORDİNATÖRLÜK modelini benimser.

Cinslerin katılım eşitliğinin sağlanması amacıyla, yerel yönetimlerin bütün kademelerinde yüzde kırk oranında cins kotasını ilkesel bir bağlayıcılıkla kabul eder ve uygulamaya koyar. Yine model, yerel yönetimlerde çalışma yürüten kadınların örgütlenmelerini ahlaki ve pratik bir ilke olarak belirtir. Bu amaçla yerel yönetimlerde özerk kadın kurumlaşmasına gider ve kadınları bu organda toplar.

Model, klasik yerel yönetimlerin salt maddi hizmetle sınırlı olması kadar, hizmetlerin yapıldığı toplumun genel sosyolojik kimliğinin de eril olduğunu hatırlatır. Siyasetin ve toplumun demokratikleştirilmesi, eril ve ekolojiden kopuk kentlerin dönüştürülmesi sürecinin, cinsiyet özgürlüğünden yoksun işleyemeyeceğini ve bu alanın en fazla tahrip edilmiş özelliğiyle hizmete ihtiyaç duyduğunu belirterek hizmet anlayış ve uygulamasında değişikliğe gider. Kadına hizmetin, demokratikleşmeye, ekolojye, çocuğa ve topluma hizmet olduğunu ifade eder. Bu nedenle yerel yönetim genel bütçelerinin hizmete ayrılan bölümünden belirlenmek üzere KADIN BÜTÇESİ adı altında özel bir payın kadına ilgili hizmetlere ayrılmasını ve en yararlı biçimde kullanılmasını sağlar.

Bu temelde model, yerel yönetimlerde kadınların örgütlülüğünü ve kadına dönük hizmet bütçesini genelden ayırarak özerkleştirir.

4. Komünal Üretici Maddi Hizmet Alanı Olarak Yerel Yönetimler

Devletçi uygarlık, özellikle de onun kapitalist mezhebi örtülü manipülasyonlarla toplumsal ihtiyaçları belirleme konusunda uzmanlık kazanmıştır. Ürün yaratılmadan önce, onu kullanacak kişilik yaratılmakta ve bu süreç insan kimliğini parçalama-piyasaya meta kimlikler sunma diyalektiğiyle derinleşerek sürmektedir. Model bireyin, ürünü satın alan müşteriye dönüşümü ve bunun yerel yönetim hizmetlerine yansımalarını reddeder. Ne yerel hizmetleri meta, ne de yurttaşı müşteri olarak görür. Hizmet

programının, bütçe planlamalarının tepeden değil, söz ve karar sahibi halk meclisleriyle birlikte yapılmasını kendi özünün gereği sayar.

Model, işsizlik ve yoksulluğu çağımızın en fazla derinleşen sorunlarından biri olarak değerlendirir. Bu temelde, yerel halkın katılımıyla, amacı tekelleşme olmayan, girdi-çıkıtı süreçlerindeki ekonomik kaybı en aza indirgeyebilecek, değişim değerine değerli kullanım değerine dayalı çeşitli temel ürünlerin üretilmesi hedefiyle şirket ve kooperatifleşmelere gidilmesini ve bunların da esasen yerel halka dayandırılmasını, kapitalizmin kural tanımaz vahşi rekabetine karşı toplumun bu tip komünal ekonomik yapılarla korunabileceğini belirtir. Aynı tarzda, komünal ekonomik birimlerin oluşumu yönündeki girişimleri destekler.

Model, tüm bu belirlemeler ışığında, yerel hizmetlerin yerel halkla birlikte planlanıp karara bağlanmasını, öz yeterlilik ilkesi gereğince halkla birlikte komünal ekonomik kurumlaşmalara gidilmesini öngörür.

D. Modelin Mekanizmaları

Model, özünü yansıtabilecek mekanizmaların oluşumunu bu sürecin temel zorunluluğu olarak görür. Uygur topluma ait hiyerarşik idari yapıyı kabul etmez. Yerel yönetimlerin, demokratik ekolojik ve cinsiyet özgürlüğüne dayalı komünal yaşamın, özgür ahlaklı kişiliğin yaratılıp üretildiği bir komün olduğunun altını çizer. Buna göre, organizasyon problemi ile dağınıklığın aşılması ve çalışmaların salt teknik içerikten kurtarılıp aynı zamanda modelin ruhunu verecek, düşünme, muhakeme ve eylem yeteneğine sahip, demokratik, katılımcı, organik yapılara dönüştürülmesi amacıyla tüm birimleri işlevi,

a. İlgili çalışmaların eşgüdüm, karşılıklı bağımlılık, öz yeterlilik ve tamamlayıcılık çerçevesinde aynı platformda toplanmasını ve ortak hedeflere yöneltilmesini sağlamak,

b. Teknik çalışmalara bilinç katmak,

c. Az enerjiyle çok işe yol açacak sistematik ve bilimsel yöntemler yaratıp hayata geçirmek,

d. Kaynakların doğruya en yakın düzeyde analizini yapıp verimli kullanılmasını sağlamak,

e. Personel politikasındaki zafiyetleri asgari düzeye çekmek, iş ve rol dağıtmak, koordine etmek,

f. Çalışanlarda demokrasi ekolojisi ve kadın-erkek eşitliğine ilişkin bilinç geliştir-

Bu yazı, 3. Ekolojik ve Yerel Yönetimler Konferansına sunulan Demokratik Ekolojik ve Cinsiyet Özgürlükçü Yerel Yönetimler Taslağından derlenmiştir.

mek ve dönüşümü buradan başlatmak,

g. Demokrasi ekolojisi ve toplumsal cinsiyet konularında toplumsal bilinç sağlama yönünde zengin çalışmalar geliştirmek,

h. Yerel yönetimleri salt teknik çalışma yürüten organizasyonlar olmaktan çıkartmak ve asıl işlevi olan bilinç ve yaşam üretim alanlarına dönüştürmek,

i. Yerel halkın ekonomik öz-yeterliliğinin gelişimi için komünal ekonomiye dönük stratejiler belirlemek,

j. Modelin özünü oluşturan ve aynı zamanda toplumsal hak olan konularda hakın korunmasını, ihlal durumunda da hakın savunulmasını gerçekleştirmek olan

1. **Demokrasi Meclisi**

2. **Ekoloji Meclisi**

3. **Kadın Meclisi**

4. **İdare Ve Hizmet Meclisi** adıyla birimler meclisine göre tasnif eder.

8. Yerel yönetimleri, toplumsal bir öz-yönetişim organına dönüşüm sürecine açık hale getirir.

9. Yerel yönetimleri, özgür yurttaş meclislerinin kuruluşu sürecine katar.

10. Yerel yönetimleri, tartışma, planlama, karar alma ve uygulama süreçlerine ilgili tüm toplumsal kesimlerin katılımının sağlanması konusunda bağlayıcı bir yükümlülük altına koyar.

11. Yerel yönetimleri, kent hayatını ilgilendiren konularda karar alma yetkisini özgür yurttaş meclislerine devretmeye hazırlar ve bunu gerçekleştirir.

12. Yerel yönetimleri, uzun vadede tüm yurttaş meclislerinin yerine geçmek üzere demokratik komünal halk meclislerine dönüştürmeyi hedefler ve 8-9-10-11. maddeleri, 12. maddedeki bu sürecin aşamaları olarak işler.

13. Yerel yönetimleri, devletin demokrasiye duyarlı kılınmasında etkin bir araç olarak örgütler.

14. Yerel yönetimleri, klasik toplumun demokratikleşmesi için etki ve yetki sınırı oranında sorumlu kılar.

15. Yerel yönetimleri, demokratik özerklik ve sivil toplum konfederasyonu içinde konumlandırır.

16. Yerel yönetimleri, toplumsal çeşitlilik gereği dinsel, dilsel, kültürel, cinsel çoğulculuğa ve eşitliğe uygun hale getirmeyi temel ölçü kabul eder.

17. Yerel yönetimleri, politikalarında, kent ve toplum ekolojisine uygun davranışları konusunda duyarlı hale getirir.

18. Yerel yönetimleri, salt insan merkezli yapılar olmaktan çıkarır,

insan ve bütün canlıların ortak kimliği olan doğa haklarının savunulması kadar korunup geliştirilmesi hususunu ilkesel düzeyde kabul eder.

19. Yerel yönetimleri, tarihsel ve kültürel varlıkların korunması ve geleceğe taşınması konusunda yükümlü kılar.

20. Yerel yönetimleri, ekolojik dengecin sağlanmasına dönük politikalar geliştirilmesinde sorumlu kılar.

21. Yerel yönetimleri, siyasi kararlar alma hakkı konusunda destekler ancak partizanlık yapılmasını da önler.

22. Yerel yönetimleri, yasalar ile toplumun demokratik ihtiyaçlarının çeliştiği özgün durumlarda meşruiyetin esas alınması için cesaretlendirir ve bunu demokratik bir hak görür.

23. Yerel yönetimleri, şeffaflık, denetlenebilirlik, hesap verebilirlik konularında azami düzeyde açık hale getirir.

24. Yerel yönetimleri, görevini yerine getirmeyen tüm yetkililerin ve çalışanların özgür yurttaşlar tarafından geri çekilmesi ilkesini hem koruyan ve hem de uygulanmasına kolaylık sağlayan bir zemine çeker.

25. Yerel yönetimleri, ulusal ve uluslar arası alanda barış, demokrasi, ekolojisi ve cinsiyet özgürlüğünün sağlanmasına dönük gelişen demokratik program ve birliklere katılma hususunda teşvik eder.

Bitti...

'II. Êdî Bes e Hamlesini Başlatıyoruz'

11. Festivala

Spor û Çandê ya Ciwanan a Mazlûm Doğan

Azadî ji bo
Serok APO

Bername:

Serhedo
Koma Rewşen
Şivan Erdal
İbrahim Rojhilat
Koma Hemdem

koymalıdır.

• Yeni döneme ilişkin gençlik hareketinin projeleri olacak mı?

Bizler açısından önümüzdeki süreç her ülkede gençlik festivallerini güçlü gerçekleştirmektir. Bu festivallerle II. Êdî Bes e hamlesini başlatmak istiyoruz. Avrupa gençliği olarak Êdî Bes e kampanyasına katılımımız parçalı oldu. Bu dönemde gençliğin tek görevi bu kampanyaya güçlü katılmaktır, gençliğe yaraşır düzeyde cevap olmaktır.

• Yapacağınız festivallerin amaç ve kapsamına ilişkin neler söyleyebilirsiniz?

Festivallerimizin ana sloganı "Her Tîşt ji bo Azadiya Reber Apo"dur. Êdî Bes e kampanyasının ikinci hamlesi burada başlamış oluyor aslında.

• Festival için hazırlıklarınız hangi aşamada? Festival programında neler var? Gençliğin katılımını nasıl bekliyorsunuz?

Festivallerin tüm hazırlıklarını yapmış durumdayız. Çok zengin bir programımız var.

8 Haziran'da Paris'te yapılacak olan ve sanatçılardan Ciwan Haco, Serhedo, Koma Aheng, Dino, Koma Rewşen, Grup Seyran'ın katılacağı II. Engin Sincer Gençlik Kültür ve Spor Festivaline İtalya, Marsilya, Lion, Rennes, Bordo, Strasbourg, Paris gibi bölgelerden altı bin genç katılımı bekliyoruz.

12 Temmuz'da Almanya'nın Köln şehrinde XI. ni gerçekleştireceğimiz Mazlum Doğan Gençlik

Kültür ve Spor Festivaline Almanya'nın bütün eyaletlerinden, Hollanda ve Belçika'dan 10.000 kadar gençlik potansiyelini katma iddiamız var. Bu festivale Serhedo, Koma Rewşen, Şivan Erdal, İbrahim Rojhilat, Koma Hemdem, Grup Seyran gibi sanatçılar katılacak.

Yine 21 Haziran'da Avusturya'nın Graz kentinde yapılacak olan III. Amara Gençlik Kültür ve Spor Festivaline, Avusturya ve çevre bölgelerinden ağırlıkta gençlerin katılımını bekliyoruz. Bu festivalde de Koma Rewşen ve Serhedo yanında Ferhat Tunç, Çar Newa, Cevdet Bağca, Hüseyin Güler, Koma Sipan, Koma Dem sahne alacak. Aynı zamanda kültürel, sportif etkinliklerimiz de olacak. Ayrıca müzik ve halk oyunları yarışmaları da düzenlenecek. Futbol turnavası da gerçekleştirilecek. Yane tam bir karnaval havasında geçecek.

• Genel olarak festival kapsamında gençlere iletileriniz var mı?

Tabii, ben genç kadın çalışmasını yürütüyorum aynı zamanda. Öncelikli çağrım genç kadınlardır. Kendi renklerini bu festivale katmalıdırlar. Ve aynı zamanda tüm etkinliklere de katılmalıdırlar. O gün tüm yollar festival alanına çıkmalı. Hiçbir Kürt genci bu festivalin dışında kalmamalı diye düşünüyoruz. Çünkü bizler açısından bu festivaller aynı zamanda birer serhildan niteliğindedir.

Kinem Basya

Gençlere dair

Haskar
Kırmızıgül

Yenilsem mi Yensem mi?

Her şey hızla geliyor. Olması gerektiği gibi değil ama hızla geliyor. Heyecanla beklediğimiz 1 Mayıs, Kadın Kongresi, Barış Meclisinin çabaları sonucu Haziran'da yapılacak Kadıköy mitinginin hazırlıkları... Her şey hızla geliyor. Ama olması gerektiği gibi değil.

İşçilerin baharın bayramında, tek söz polisin elindeki copta idi mesela. Kadın Kongresi'ne binlerce kadın, çoşku sloganları ile hazır. Artık tüm Kürt kadınları kendi hayatlarının öznesi olacaklar diyorduk yoğun katılımı görünce.

Ama daha bugün Amed'de bir polis tecavüz etmek istediği kadın hakkında aile meclisinin ölüm kararı aldığı öğreniyoruz. Türk polisinden tecavüzcü yüzünün hesabını da kadın ödemek zorundaymış. Bunu da aklımızın, mantığımızın sınırlarına vura vura öğretmeye çalışıyorlar ya bize. Pes doğrusu! Bir tek kaplumbağa adımları imiş ilerleme. Gericilik, hala namus perdesi arkasına sığınmış Kürdistan'da. Yiğitlik kadın bedeni sözkonusu olunca naralar atıp da ortalıkta gezebiliyormuş. Bir tek burada yavaş ilerliyormuş zaman.

Benim aklıma mantığıma sığdıramadığım, dünyanın en saçma kuralı olan kendimden binlerce kilometre uzakta gördüğüm bu gericilik, bir genç kadının yaşam hükmü oluyormuş. Bu uzak ve tüyler ürpertici gerçek, kimi kadınların yaşamını bıçak gibi kesebiliyormuş.

Umutsuzluk sebebi değil tabii bütün bunlar. 'Daha çok işimiz var' deyip de sızlanmanın da hiç lüzumu yok. Ama ortada bir sorun var ki; çözmeden bir arpa boyu yol alamayız. Gericilik üzerine saatlerce tartışıp olması gerekeni belirlediğimiz sözler gericiliğin, gelenekselliğin o kalın duvarına çarpıp bize dönüyor. Ancak sözümler ve eylemimiz arasındaki tutarlılık bir değişim gücü olabilir. O zaman kadınlar başkalarının kendi adına düşünmesini, karar almasını doğanın kadın ve erkeğe pay ettiği bir rol olarak görmez. İradesini ortaya çıkarmış kadınların yapması gereken şeyler bunlar.

Bugüne kadar farkında olmadığımız bir şeyi yapmalıyız. Kadınların dünyasının geniş ve hangi sınıf, ulus, kimlikten olursa olsun ortak paydanın büyüklüğünü görmeliyiz. Ve her şeyden önemlisi birbirimizi anlayarak, kendimizi anlaşılır kılarak yapabiliriz bunu. Bence bu konuda çok yetersiziz hepimiz. O yüzden aramızda bize hiç yakışmayan bir sevgisizlik doğuyor. Ve bazen bu anlaşılma ve anlaşılır kılama denen illet kadına büyük hayal kırıklıkları, telafisi mümkün olmayan yenilgiler getiriyor. Yüzyıl da geçse yarasını saramayacağı derin yaralar bırakıyor kadının ruhunda. Erkek hiç de öyle yapmıyor. Her şeye sırtını dönüp yoluna devam ediyor. (Kimileri bunun adını güçlü kişilik koysa da ben duyarlılık, bencillik diyeceğim) Hiçbir şey olmamış gibi yeniden başlayabiliyor her şeye. Böyle güç istemem doğrusu. Böyle hayata tutunmak da istemem. Ben yine de kadının ruhunun taşıdığı anılar, duyarlılıklara sığınırım; sonu yenilgi olsa da -ki yenilgi kaçınılmaz değil-. Tek dileğim kadının kendini biraz daha anlaşılır ve en başta karşısındakini anlamaya çalışması. Bir karar alırken, yargı verirken karşısındakinin gözlerini, yüreğini ödünç alıp bir süre hayata oradan bakması. Hakkında yargı verenin böyle yaptığına inanırsa, kadın bin kez yenilse de bininci kez ayağa kalkma gücünü bulur kendinde. İşte biz kadınların başardığı ama erkeğin yapamayacağı da budur.

Her şey hızla geliyor, zaman hızla geçiyor. Madem öyle zaman kadınların kırgınlıklarını, onlara dair adaletsizlikleri, incinmeleri, pişmanlıkları, keşkeleri de katıp götürsün kendi rüzgarına. Bir şeyleri güzelleştirmek adına yola çıkan kadınların güzelliği bize kalsın. Onlardan geriye bize kalan kırgınlıklar, anlaşılmanın derin acısı, keşkeler olmasın.

Anlamayı ve kendini anlaşılır kılmayı başaran sevgili yoldaşlarımız Amara ve Uta'nın yitikliğinin bizde yarattığı derin boşluğu ancak böyle bir paylaşım kavuştuğumuzda doldurabiliriz. Onların yiğitlikle meydan okuduğu bu hayatı, uğruna her şeye sırtını dönüp dağlara çıktığı bu hayatı değiştirerek, birbirimiz için yaşanılır hale getirerek zamanın kendi rüzgarına katıp götürmek istediği güzellikleri kendimize bırakabiliriz. Onlar gibi sade insanlar olmanın dinginliğine kavuşarak, kırılıksız da yeniden başlamayı bilerek tadabiliriz kadın olmanın farkını, güzelliğini...

on aylarda gerek Kürt halkı gerekse de gençliği üzerinde yoğunlaşan baskı ve yıldırma politikalarına karşılık Kürt gençliği her alanda kendi öz örgütüllüğüyle karşılık vermeye çalışıyor. Yaptıkları demokratik eylemliliklerin yanı sıra kültürel aktivitelerle de yaratılan değerleri korumaya ve güçlendirmeye çalışan gençlik bu süreci yapacakları festivallerle hızlandırmayı amaçlıyor. Özellikle 8 Haziran'da Paris'te yapılacak olan II. Engin Sincer Gençlik Kültür ve Spor Festivaliyle Êdî Bes e Hamlesinin de startı verilmiş olacak. Bu sürecin hazırlıklarına ilişkin Festival Tertip Komitesi Üyesi Sayın Cansel Ciwan ile görüştük.

• Kürdistan'da yürütülen savaş, askeri operasyonları, uluslararası güçlerin gelinen aşamada Kürtlere yönelik politikasını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Her açıdan diken üzerinde yürüttüğümüz bir süreç oluyor. Halkımız ve özgürlük güçleri yoğun bir saldırı altında. Uluslararası güçler topyekün bu savaşın içinde yer alıyor. İmha ve yok etme siyaseti izleniyor. Kendi çıkarlarını korumak için adeta üç maymun rolünü oynuyorlar. Adalet divanının kararı bu anlamda tam bir ikiyüzlülüğü ifade ediyor. Demokrasiyi bir tek kendileri için öngörüyorlar. Herkesin bir siyaseti var sonuçta ve Kürt halkının imhası konusunda hemfikirler. Dolayısıyla mücadeleimiz oldukça kritik bir süreç yaşamaktadır. Ancak tüm bu saldırılara karşı-

sında Kürt halkı ve özgürlük güçleri olağan üstü bir direniş sergilemiştir.

• Avrupa'da özellikle Almanya'nın Kürt gençliğine yönelik saldırılarını hangi nedenlere bağlıyorsunuz? Sizce gençlik Avrupa'da nasıl bir siyaset izlemeli?

Tabii hareketimizin gençliğe atfettiği bir misyon var. Bu misyon halkın değerlerini her koşul altında korumak, ulusal demokratik örgütüllüğü geliştirmektir. Gençlik bu anlamda uluslararası güçlerin oyunlarını bozacak bir faktördür. Başta gençlik hareketi bu iki yüzlü politikayı kabul etmiyor. Ve sisteme karşı direniyor. Bu sistem aynı zamanda Kürt gençliği için tehlike oluşturuyor. Bizler sistem tarafından yok sayılan bir halkın çocuklarıyız. Aynı zamanda halkımıza karşı sorumluluklarımız var. Almanya gibi ülkeler bugün halkımıza yönelik olumsuz bir politika izlemektedir. İmha siyasetini destekler durumdadır. Bu anlamda biz yönelimleri ideolojik görüyoruz. Yönelimler bu tarzda devam ederse Kürt halkının ve gençliğinin direnmek dışında bir seçeneği yoktur. Avrupa'daki gençlik halkına karşı sorumluluklarını yerine getirmek durumundadır. Bu diaspora koşullarında halkına karşı sorumluluklarını asla unutmamalıdır. En önemlisi de İmralı tecridine karşı Önderliğinin özgürlüğüne kilitlenmelidir. Özellikle Avrupa konfederat meclislerin örgütlenmesi kadar, demokratik eylemlerini yükseltmeli ve tabii ki özgürlükten yana tercihlerini

özgür yaşam diyalogları

Anlam, Diyalog ve Örgütlenme Gücüne Güvenmek Gerekir

Ortadoğu uygarlığında şiddet kültürünü çözümlmek daha da büyük önem taşır. Denilebilir ki, Ortadoğu toplumunda şiddetin girmediği ve belirlemediği tek bir gözenek, kurum yok gibidir. Genel olarak da siyasal, toplumsal, hatta ekonomik yapılanmada şiddetin belirleyici rol oynadığı bir görüş olarak ileri sürülür. İktidar ve şiddetin ikiz kardeş oldukları belirtilir. Ama hiçbir yerde Ortadoğu toplumunun hem alt hem üst yapısında oynadığı rol kadar belirgin değildir. Şiddetin etkisinde kalmadan biçimlenmiş bir kuruma zor rastlanır.

Şiddeti tanımlarken, biyolojik ve hatta doğasal tezlere başvurmayı anlamsız buluyorum. Şiddetin toplumsal kökeni açıktır. Artı-ürün ve artı-değere dayalı sınıflaşma ve devlet iktidarıyla bağlı da açıktır. Bu hususlar sosyal bilimlerde genel kabul görmüş görüşler olarak paylaşılabilir.

Şiddete ilişkin önem taşıyan, konu hakkında çok az belirleme yapılmıştır. İktidarla tanışmış toplumlarda şiddetin payı belirgin olduğu halde sanki önemsiz, istisnai bir olguymuş gibi ele alınır. Şiddet-

tin en yoğunlaşmış ifadesi olarak savaşların hiçbir hayvan toplumunda bile gözlemlenmeyen bir vahşet olduğu belirtilmez. Hep neden gerekli olduğuna dair gerekçeler uydurulur. Savaşın tek gerekçesi, zorunlu nefsi savunma, varlığını koruma ve özgür kılma dışında toplumsal birikim değerlerine el koyma, talan etme, egemen olma ve sürekli devlet iktidarı olmayla topluma hükmetme ve çıkarlarına göre ona biçim vermedir. Cevap bu kadar yalın ve anlaşılır olduğu halde, bin dereden su getirircesine örtbas edici yaklaşımlar eksik ve yanlış tanımlamalarla gizlenmeye çalışılır. Hiçbir olgu iktidar ve şiddetin gerçek kaynakları kadar yanlış gösterilmemiş ve gizlenmemiştir. Mitooloji, din, felsefe ve en son sözde sosyal bilimin de en çok çarpıttığı ve gizlediği olgu, şiddetin en insanlık dışı, ama tahakkümcü ve sömürücü sosyal asakların en vahşi eylemi olduğudur.

Genel için doğru olan bu tanımlama, Ortadoğu toplumsal gerçekliği için daha da doğrudur. "Dayak cennetten çıkmadır", "şiddet baldan tatlıdır" gibi deyimler kaynağını iyi izah eder. Toplumun çarpık ve nefessiz kalmasında şiddetin

payı belirleyicidir. Tüm hiyerarşik ve devletli toplum sistemlerinde şiddete dayanılarak statüler oluşturulmuş, kurumlar zırla korunmuştur. Şiddetin sarmalamadığı hiçbir kurumun yaşama şansı yoktur.

Bu koşullarda özgür toplum veya sivilleşmenin gelişmeyeceği açıktır. Fikirler bile ancak şiddet süzgecinden geçtikten sonra kabul görür. Böylesi ortamda yaratıcı düşünce oluşmaz. Kabul görmüş basmakalıp sözlerle dünya işleri yürütülür. Başta devlet ve aile olmak üzere, reisleri güçlerinin otorite ve şiddetlerine bağlı olduğunu iyi bilirler. "Aleme nizam verelim" derken kastedilen araç, zordur. Toplumun tüm gözeneklerine etkisi sızdırılan şiddet anlam gücüne fazla yer bırakmaz. Dolayısıyla toplumsal kurumlar şeklen varolur. Anlama yer bırakılmadığı için yaratıcılıktan uzak, ancak dıştan dürtülmeye kılmıdanacak haldeki kurumlarla oluşan bir toplumdaki özgür gelişme beklenemeyeceği açıktır.

Toplumun şiddetle beslenme geleneği en alt birim olarak ailede daha da nefes aldırılmaz düzeydedir. Özellikle kadın üzerinde görünmez bir savaş halidir. Şiddetten tit-

remeyen tek bir kadın hücresi yok gibidir. Çocukların durumu da aynıdır. Temel eğitim yöntemi şiddettir. Şiddetle terbiye edilmiş çocuktan, büyüdükten sonra aynıının bekleneceği açıktır. Şiddete dayalı egemenlikten gurur duyulur, haz sağlanır. İktidar ve şiddete dayalı güçlülük duygusunun en tehlikeli toplumsal hastalık olarak değerlendirilmesi gerekirken, en yüce ve keyifli duygunun kendisi olarak ilan edilir. Lanetlenmesi gereken bir olgu, en çok yüceltilen bir erdem olarak sunulur.

Günümüzde de istisnasız tüm Ortadoğu toplumunun kurumları şiddetsiz düşünülemezler. Devlet şiddetinden aile içi şiddete, devrimci örgüt şiddetinden faşist, dinci, milliyetçi şiddete kadar her türlü temel problem çözme aracı olarak devreye sokulur. Diyalog, laf ebeliği olarak anlaşılır. Söz gücüne pek anlam verilmez. Halbuki Batı uygarlığının üstünlüğünü sağlayan tersi konumudur. Önce söz, sonuna kadar anlamlı diyalog olduğu, çare kalmadı mı ancak şiddet yöntemine getirildiği için başarı şansları yüksek olmuştur. Batı Doğu'ya nazaran kendi şiddetini çözmüş ve dersini çıkarmıştır. AB bu konuda

hayli özeleştirisel ve dikkatlidir. ABD aslında şiddeti kullanırken son derece çözümseldir. Rasgele kullanmaz. Başarılarını yine çözümlenme gücüne borçlu olduğu gibi, başarısızlıklarının da yanlış çözümlenmeden kaynaklandığını iyi bilir. Derslerini iyi almıştır.

Ortadoğu toplumunu şiddetten arındırmak çok kapsamlı ve eğitimle oldukça bağlantılı bir sorundur. Anlam gücüne güvenmek, şiddeti ancak zorunlu ve sonuç alıcı koşullarda uygulamak başarılı olmak için esastır. Sadece savaş, devrim ve karşıdevrim şiddeti değil, her alana ilişkin şiddetin kapsamını doğru değerlendirmek, ona karşı çıkarken doğru ve sonuç alıcı karşı şiddeti hazırlamak, uygulamak büyük ustalık ister. Binlerce yıllık şiddet geleneği ile kavrulmuş bir toplumu adeta yeniden diriltirken, çok zorunlu ebellek rolü dışında şiddete güvenmemek; anlam, diyalog ve örgütlenme gücüne daha çok yer vermek kaostan çıkışta çözümleyici yöntem olarak düşünülmeli ve uygulanmalıdır.

KCK Önderliği
Abdullah Öcalan

Sema Yüce Yoldaşın Eylem Esprisi Mücadele Çizgimizdir

Özgürlük mücadelesi açısından Mart-Haziran ayları büyük anlam zamanlarıdır. Bu aylara büyük atılımlar, şahadetler, büyük özlem ve acılar sığdırılmıştır. Çağdaş Kürt tarihinin bütün büyük kahramanlıkları, cesaret ve fedakarlıkları, acı ve kayıpları yazdırıldı bu mevsime. Haki Karer ile başladı, Mazlum Doğan'la tırmandı, Ferhatlar Zekiyele'le harlandı, Zilanla taçlandı. Ve hepsinin bütünlüğünde Semalaştı bu anlam zamanları.

"8 Mart'tan 21 Mart'a köprü olmak istiyorum" diyen Kürdistan Özgürlük Savaşçısı Sema Yüce, bedenini özgürlük alevleriyle buluşturduğu 21 Mart'tan tüm kadınlara "Güneşle kalın" dediği 17 Haziran'a kadar süren acılı, azimli maratonda özgürlük öğretisinin bir Kürt kızının şahsındaki büyük gerçekleşmesini temsil ederek Zilanla buluşmanın, el ele tutuşmanın, tarihe özgürlüğü böyle kazanmanın ifadesi oldu. Kölelik sisteminin tarih boyunca kadında yarattığı zayıflıklarla, zaafarla kendi şahsında amansız savaşımının, aynı şekilde özgürlüğe düşman egemen erkekle tavizsiz mücadelenin şekillendirdiği kişiliği, yüreği ve bunların somutlaşması olan eylemiyle özgürlüğün manifestosunu yazdı. Anlamli yaşamın, gerçek aşkın, büyük mücadeleliliğin kanunlarını, ilkelere hiç bir muğlaklığa yer bırakmamacasına ortaya koydu.

Bu anlamıyla Sema Yüce ismi, kadın özgürlük hareketinde geli-

nen düzeyin ifadesi anlamında bir durak, barınması gereken yere nasıl gidileceğinin rehberi anlamında bir manifestodur.

O, 'nasıl yaşamalı' sorusuna özgürlük tadında bir cevap, "kendisi küçük, düşleri büyük" insan gerçeğinde, gerçek aşkla nasıl bir iradenin sergilenebileceğine dair kadın renginde bir semboldür. Amaçları, ütopyaları büyük, ufku geniş militanlar halka bağlılık, değerlere sahiplenmiştir.

Sema Yüce, kadına dayatılan muazzam baskı ve sömürü gerçeğinin kadını inanılmaz ölçülerde gerçek yüzünü gizlemeye, farklı kılmaya götürdüğü dünyamızda, yaşam felsefesiyle belirlenmiş büyük özgürlük mücadelesiyle tanrıçalık doğallığındaki kadın güzelliğine kavuşmanın yolunu belirlemiştir. Bu yönüyle erkek tanrıları dünyasını benimsemediğini, oraya ait olmadığı gibi onun iç yüzünü iyi kavradığını da ortaya koymuştur. Ve bu dünyanın tanrısallığına hizmet eden, onu besleyen, ona alet olan bir kadın olmayacağını, bunu yapmaktansa cayır cayır yanmayı tercih edeceğini erkek egemenlikli sistemin erkeğine ve kadınına haykırmıştır. Eylemi; kadın tanrısallığının gerçekleşmesi zor bir olgu olduğunu kavramanın bilgeliliğiyle sıradan mücadeleciliği aşmış, yüğitliği mütevazı yaşam tarzına indirgenmiş öğretinin bilinçli bir kadını militanı olmasının sonucudur.

Tarih boyunca ve günümüzde çokça tartışılan ve çokça yanlışlı-

yaklaşılan aşk olayının cinsiyet boyutunun ötesinde ciddi bir kültürel, siyasal, özgürlük ve eşitlik sorunu olduğunu, insanlık, halk, toplum mücadelesine bağlanmış bir olgu olduğunu kendisindeki büyük sorgulamayla anlamış, çevresindeki geri dayatmalar ve sistemle bunun üzerinden mücadeleyi esas almıştır. "Bir sistemde iki güneş, bir yürekte iki aşk olmaz" derken, ulaştığı sonuç ve dikkat çektiği gerçeği budur. Bu anlamda Kürt halkının güç kaynağı, tüm değerlerinin bileşkesi olarak gördüğü Sayın Abdullah Öcalan'a kilitlenmeyen her yüreğin küçüleceğini, daralıp ihanet edeceğini, tersine dönük kendisini vareden değerlerle çelişeceğinin büyük uyarısını yapmıştır.

Bu, gerçek aşka ihanet etmeye karşı bir uyarıdır. Ülkemiz ve halkımız için de aşkın kutsal kurallarına uymayan hem ilkeleri, hem uygulayıcısı, hem de gerçek uygulayıcı olmuştur. Demokrasi, özgürlük ve eşitlik mücadelesinin kahramanlığıyla gerçekleşecek aşka, başka türlü her yaklaşımın ihanet anlamına geleceğini uyarısını içeren eylemiyle zafere götüreceğini belirlemiştir.

Demokratik ekolojik bir toplum için kendimizi daha güçlü bir planlamaya kavuşturmaya çalıştığımız yeni dönemde, bizi bu günlere getiren büyük kahramanlarımıza ve onların uygulayıcıları öncüsüne bağlılığın her zamankinden daha büyük olması gerektiği

açıktır. Bu noktada kadın özgürlük hareketinin kadını özgürlükle buluşturan temel değerlere ters düşmeyecek adalete sahip olduğu kuşku götürmez.

Bütün halkımızın kadın adaletine güvenmesi, buna denk bir mücadeleyi esas alması gerekir. Kadın toplumsallığın özü olan adalet, özgürlük ve eşitlikle kendi duruşlarımızı, mücadelemizi belirleyeceğimizi, anlamlı yaşamın ancak bu temel kavramlarla gelişeceğini bilinciyile hareket edeceğimizi biliyoruz. Toplumda güzellik, adalet, eşitlik kavramlarının yaşamsallaşmasının kadının özgürleşmesiyle sıkı sıkıya bağlı olduğunun bilinciyile yaşanılabilir bir toplum için seferber olacağız.

Biliyoruz ki, kadın kendi özgürlüğünde erkeği de özgürleştirecektir. Semaların ardılı, öğrencisi ve yoldaşı olmak iddiasıyla aynı ateşte özgürleşen Fikri Baygeldi

bu gerçeğin pratik temsilcisidir. Sema ve Fikri Baygeldi, kendi eylemleriyle belirledikleri özgürlük yolu, en büyük aşk yoludur. Özgürlük öğretisine, felsefesine bağlı aşk yolunun işçileri kadınlar ve erkekler olarak yaşamın en ateşli sınavlarından geçerken birbirimize eşitlik ve özgürlük sözü verdik. Bu sözün ancak özgür bir ülke ve demokratik bir toplumla gerçekleşeceğini inanıyoruz. Şimdi her zamankinden daha fazla bu sözün ağırlığıyla yaşıyor, gereklilerini yerine getirmenini iddiasını taşıyoruz.

Di Medya de Mafê Mirovan yê Jinan Bes Were Binpêkirin!

Koma Şopandina Medya ku rêxistin û komên jinan hatin li ba hev û ava kirin, di pêşgirtina tundî û cudaxwaziyên bi her awayî ku medya li jinê dike, ji xebatkarên medyayê xwestin ku bila perpirsyar tevbigerin û veser kirin: “Emê bibin şopgerê wê!”

MEDÎZ, daxuyaniyekî çapemeniyê ku bi fermî sazûna xwe da zanîn, weşand. Di daxuyaniyê de hate gotin, tundî û cudaxwaziyên bi her awayî ku jin di encama newekheviyên cinsî yê civakî dijîn ne tenê pirsgrêka jinê ye, pirsgrêka hemû civakê ye, dezgehên medya û endamên wê jî li binpêkirinên mafê mirovan ku li jinê tê kirin, weke pirsgrêkekî civakî nêzik bibin, ji bo pêşgirtin û rawestandina binpêkirinên mafên jinan yê mirovî pêwîste berpirsyar tevbigerin. Endamên MEDÎZ gotin ‘em jê re dibin bîner ku medya her tim wan mafan xera dike û awayên xerakirina mafên jinan yê mirovî wiha rêz kir:

Bi nûçeya zayendperestî, zimanê ku pêşkêş dike û bi alavên dîtîni ku bikar tîne,

Bi teşhîrkirina jiyana taybet / bi xerakirina destnedayîniya jiyana taybet û bi sînoard kirina qadên azadiya jinan,

Yên ku sîncên cinsî û şidetên wek tecawîzê re merûz dimînin, di hevaltiya darazên zayendperest de derdixînin ser sendelî bersûca, radibin ‘şeweya jiyana wê, exlaqê wê yê ku

merûzê tundî yan jî tecawîzê dimînin jêdîpîrsin. Yanî bersûc yan jî sînc bixwe danarîzînin, berovajî jinê ku bûye merûzê sîncê bi pejjirandinên pêş ya zayendperestiyê ve didarîzînin,

Jinê û sîncên ku li jinê tê kirin dikin magazîn û van sîncan bi awayekî ku rontgeniya pornografîk û erotîk xurt bike, vedigerînin pergala reytingê û dikin ku were temaşekirin,

Di nûçeyê û şiroveyan de rê nadin jinê û di her qadên jiyana wê de tune dihesibînin,

Dema tundiya li beramberê jinê û zayendperestî dibe mijara gotinê, mekanîzmayên vînerî û perwerdeya navxweyî qet bikar naynin,

Dema mijarên li ser jinê û yê cûrbecûr dest digrin, jin û rêxistinên jin ên ku di qadên xwe de bi salan e tîdikoşin û xwedî zanîn û cerbê ne bervêder (muxatap) nagrin, serî li nêrinên wan nadin,

Di daxuyaniyê de ku hate diyarkirin, medya teşhîr, magazîn dike, pêşdarazên zayendperest teze dike, tundiyê dike magazîn û erotîk dike, bi navbeynkariya hilberîna

pornografî ve zerar dide yekbûna jinê a bedenî, zîhnî û hestî, wiha hate gotin: ‘Medya, bi tevgerîna wiha ve mafê jinan yê mirovî xera dike, di zêdebûna sîncên ku li beramberê jinan tê kirin de dibe faktor û bilêvkirina zayendperestiyê hejî ji nû ve xweyî dike. Di encam de ji van xerakirinan hem jin, hem hemû civak zerar dibîne. Em, ji ber ku teşwîqa xerakirînên maf û sîncên şideta li dijî jinê ku bi destê medya tê kirin, ji bo ku ji vê yekê re bêjin ‘bisekine’, ji bo ku dawî li vê cudakariyê bînin, jin, kom û sazîyên jin hatin li gel hev û me Koma Şopandina Medyayê (MEDÎZ) ava kir. Weke Koma Şopandina Medya, em destpêke sazî û kesên tevahî medyayê û tevahî yekeyên pê tîkildar, di mijara dev jê gerîna ji van xerakirinan de vedixwinin da ku bila hişyar û berpirsyar bin û em didin bihîstin ku emê bibin şopgera xerakirinan.

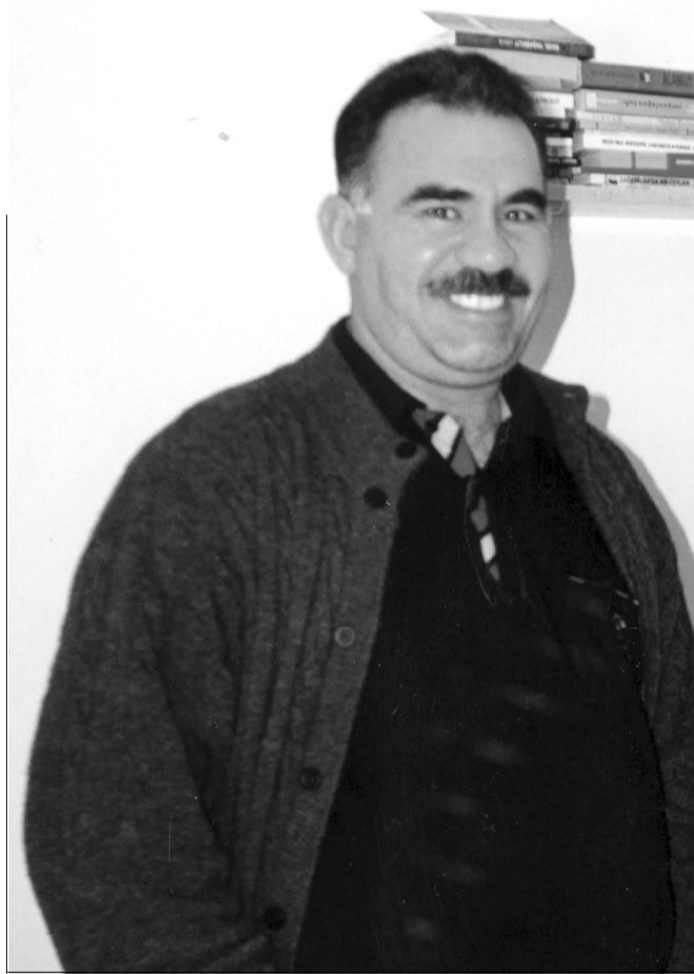
Koma Şopandina Medya ji wan dezgehên pêk tê: Înîşiyatîfa Hiqûqzanên Jin ên Edene, Amargî, Femînîstên Enqereyî, Kooperatîfa Jinên ku li Malê Dixebitin yê Avçilar, Koordînasyona Lobiya Ewropa yê Jin ê Nete-

wî (AKLTUK), Platforma Jinan a Denzîlî, Derdora Jin ên Femînîst, Kooperatîfa Jin a Fîlmmor, Koma Çavdêrî ya Wekhevî a Îrîs, Înîşiyatîfa Jinên Hiqûqzan ên Stenbolê, Komela Hevgirtina Jinan a Îzmîrê, Înîşiyatîfa Jinên Hiqûqzan ên Îzmîrê, KADER, Weqfa Hevgirtina Jinan, Mafê Mirovan yê Jinê-Weqfa Çareseriyên Nu, Weqfa Hevgirtinê bi Jinan re, KAMER, Kooperatîfa Têkoşîna Li Dijî Jinê a Kîrkörükê, Mor Çatî, Kovara Pazarî, Komela Jinan a Wanê, Kooperatîfa Jiyana Jin Derdor Çand û Karsaziyê.

Navenda Nûçeyan

Jin Dikare Çawa Xwe Bidest Bêxe?

Jin dikare çawa xwe bidest bêxe ango weke kole hewl dide xwe bêxe? Divê ev yek baş were dîtî. Mirov vê yekê dema ji bo jinê dibêje, lê heman rewşê mirov dikare ji bo mêr jî bidest bigre. Mînak, mêrekî dikare çawa li beramberê jinê xwe bilêv bike? Eger vî zilamî yekî Kurd be û bi taybetî mal û milkê xwe wînd kiribe, herî dawî di dest wî de jina wî mabe, ji bo wî milk tenê hevjiya wî

dibe. Li hember vê milkê mêr xwedî zîhnîyeteke çawa be, xuyaye. Yanî her tiştê xwe wînd kiribe, ne namûs heye, ne şeref, ne ax û ne jî azadî, çi tiştî xwe tune ye û bêserûbin hatiye xistin. Her wiha yek milkê ku lê xwedî derkeve, wekî ku êşa ketîbûna xwe jê derbêxe li ser hikm bike jina wî ye. Û bi vî awayî mêr, ji nîşka ve qaşo dibê kesayetekî ‘biavantaj’ û derdikeve! Ez van yekan ne ku ji bo bi-

çûk dibînim dibêjim. Tenê dixwazim rastiyeke bilêv bikim. Di vê navberê de yê ku ji xwe re dibêjin ‘ez wêjevan im’, dixwazim carek din bang li wan bikim. Hûn nizanin lêkolîn bikin. Li beramberê we rastiyeke civakî ku ji dîrokê qut bûye, heya atomên xwe wiha perçe bûye heye. Aliyên vê yê dîrokî, rojevî hene. Bigrin, lêkolîn bikin!

Zilam bêkar e, bêperwerde ye, bêdîbistan e, yê heyî jî didaqurtîne. Kemalîzm di vê mijarê de teqez desthilat e. Polîtîkaya ‘here dibistanê were daqurtandin, kar bixwaze, bibe sîxûr’ ferz dike. Wî zilamî wê çi bike? Ev zilam wê bibe dîn û dîwane. Her wiha bûyera ku em jê re dîna Kurd dibêjin wiha derdikeve û yek jî li hemberî jin pozîsyonekî vê, tîgîhîna vê ya namûsê heye. Jixwe ji destpêkê ve min vê tîgîha namûsê cidî negirt. Wiha binamûs bim, ez bênamûs bim çetîr e. Pozîsyonek jî ev e. Her wiha rewşa mêrê Kurd jî qediya ye. Di vê wateyê de ez dibêjim tenê destgirtina jinê ne bes e.

Ku asta binî bibe behsa mijarê, ji bo rastiya Kurd jin çiyê? Di me de rewşa jin ev e ku, di gihaneka sistêmê de şensê wê ya meşînê tune ye, bêhest e û bi darazan ve tije ye. Û hê jiyana nenasî ye, di temena xwe ya 14-15 salî ve bi zilamekî ve tê girêdan. Her wiha keçekî ku jiyana nenasî ye, tîkilî çiyê nizanê dikare çi bike? Di vir de zor e ku mirov qala kesayetiya jinekî bike. Di nûçeyekî rojnameyê de dibêje, bi dirûşmeya ‘Jin jî Heye’ de jin wê meşekî lidar bixin, di vir de ez dibêjim ku jin tune. Dibe ku li

Çankaya ango li parkekî çewalê-hato hebe, lê belê di vir de jin tune. Jixwe di dîrokê de jî, di civakê de jî ji zû ve hatiye windakirin. Weke tîkberekî ye, her kî ku bigre li dest wî dimîne. Yanî dema ez ji we şervanên azadiyê re vê yekê bibîr tînim, ez dixwazim wê hanê bipîrsim. Çawa çêdibe? Diravê kî hebe, hinek hêza wî hebe, emê çi navî lê bikin ji vê tîkiliya ku weke tîkberekî kirî ye. Pîr xeter e. Şerêkî min jî ev bû ku min ji vê tîkiliyê re negot tîkiliyekî asayî ye. Belkî piraniya ji we gotine ‘orf, adet’ û vê tîkiliyê pejjirandine û belkî hûn wiha jiya ne. Lê belê ev tîkilî, ji derveyî rewşa herî ketî ne tiştê e. Ji civakê qutbûn, ji kevneşopîyan qut bûn, hinek jî ji vê sedemê çêbû. Jiber vê sedemê em neketin nêzikatiyekî bi awayê ‘Em derkevin tebeqeyekî jortir yan jî em pûte pê bidin kesên nîv-Kemalîst, nîv-burjuwayên biçûk’. Îro hin beşên belav dikeve nava van nêzikatiyan. Mînak, me Batman nîrxand. Li dora petrolê dewlemendbûn heye û yê ku vê tîkiliya ku min qal kirî gelek zêde ne. Hûn xwendevan in, hinek derfete we heye ku hûn bi sistêmê re tîkevin pêwendiyê, tam parastina we, kişandina azadiyê zortir e. Belkî em dijîminê eşkere bînin ser xetê lê we ji rewşên girftî, ê ku gelek hatiye dehdan rizgar kirin jê zortir e. Em dikarin behsa mijara tam halê qeyranê bikin.

Derdê me ne ev e ku we bêtîkilî bihêlin. Bi taybetî tîkiliya cinsî, hûn dizanin ajoyekî gelek xurt e. Heta gelek kes dibêjin, ev yek ji bîrdozî jî, ji polîtîkayê jî xurtir e.

Lê belê eger bi temamî dibê ber bi xistinê, ev yek bi temamî dihêle ku her tişt ji dest me were girtin, divê em bizanibin zêde wateyekî zayendî jî namîne. Zayendiyekî wiha her tişt dibe. Ji welat dibe, ji azadiyê dibe û ji şerêfê dibe. Wekî dîn çî nîrxekî civakî ya vê tîkiliyê ji wêdetira diltêrbûniyekî hêsan tune ye. Tenê ne xistina siyasî, welatparêzî yan jî ji nîrxên mezî, esîl qutkirin e, eger ji aliyê civakî jî dixê nava aloziyekî tam, divê li ser vê zayendiyê baş were rawestan. Eger ev yek tîkiliyeke Kurd be, jihev vekirina tîkiliya Kurd be tiştê ku mirov pêwîste bêje gelek in. Bi tecrûbeyên xwe ez vana dibêjim. Hûn dizanin, kesî ku qasî min dahûrandina Kurd, şewaza tîkiliya wê ji min berfirehtir û kurtir bike, tune ye. Qasî belavkirin, yê ku ji nû ve biyek bike tune ye. Divê hûn deyna xwe bidin. Ez hê bi emeliyatekî me mijûl dibim. Derdê min ne ev e ku ez we tîxim tengasiyê. Ez wê jî dibêjim: Ez weke kes jî tîkiliya mêr û jin girtî nînim. Berovajî, di asta tîkiliya jin û mêr de yê ku xwe herî berfireh dide ez im. Tu kes qasî me bi wêrekî li hember nêzikatiyên exlaqî yê kevneşopî derneket. Dîsa di dij derketina nêzikatiyên Kemalîst de tu kes qasî me hewl neda. Belam em hê jî hewl didin. Dibe ku hûn hêvî û helwestên cihêrengî de bin, lê ez hê girîngî bi analîzkirin, organîzekirin û sazîbûna van karan didimê. Ne bêsedem e.

Rêberê KCK
Abdullah Öcalan

De Eigenheid van de Vrouw is Een Houding Tegenover Alle Vreemde Onderscheidingen

De vrouw was met haar inspanning en kracht de voorloper bij het verwerkelijken van de eerste samenleving. Wat inhoudt dat de mens bewust werd van zichzelf en de ander. Daarbij werd de ander als een vreemde met een andere kleur, stem, houding anders gezien. Deze mens verbrak al zijn banden met hetgeen wat anders dan hem zelf was. Waardoor de wederzijdse gebondenheid zijn plaats gaf aan een eenzijdige gebondenheid.

Om een fenomeen te kunnen beschrijven moet je op de hoogte zijn van de basis van het ontstaan van deze fenomeen. Zonder de basis te weten is het moeilijk om het in een concreet systeem te plaatsen, praktische stappen te zetten en het te kunnen organiseren. Hierdoor wordt het veranderen en het strijden met de ideologie en de zienswijze steeds moeilijker. In het dagelijkse leven waar het nationalisme en discriminatie steeds meer toeneemt is het moeilijk om je er tegen te verzetten en de golven van het sjovinisme te breken. Daarom is het van belang om de uitgangspunten van de ideologie te onderzoeken en te concluderen.

Hoewel er in de 19e eeuw het nationalisme in West-Europa steeds meer een benaming heeft gekregen en het gemeenschappelijk is geworden, is men wel van mening dat het een ideologie is die zichzelf organiseert. Toch is de basis van het nationalistische ideologie in de tijd van de klassenmaatschappij gelegd. Daardoor is het goed mogelijk om te achterhalen waarom het vandaag de dag het zich op die manier ontwikkeld heeft. Het terugkijken naar de tijd waar er onderscheid werd gemaakt zal men meer richtlijnen geven. De eerste classificaties, de eerste vervreemdingen, de eerste burgerijen, waar de collectivistische cultuur een individualistische cultuur werd. Dus eigenlijk waar er de basis werd gelegd voor het afwijzen van het onderscheid en verschil maken tussen mensen.

Het completiseren verraad het anderszijn, het zien als vreemde, het afwijzen en het onderdrukken van het fenomeen als de nieuwe onderscheiding en zorgt er voor dat de stijgende klassen zich meer gaan herenigen en stuit er op dat de samenleving zich ook verenigt. Als eerst begint het met de vrouw die als mens buitengesloten wordt door het verschil in geslacht en gezien wordt als slaaf. Het discrimineren van anderen en het buitensluiten van anderen had negatieve invloeden op de natuur en verstoort de evenwicht. Natuurlijk kan je het ook anders verwoorden, zoals; het buitensluiten en onderscheiden van mensen is een verlies voor de mensheid die gestimuleerd is door de machtsmisbruik van bepaalde ideologieën. Deze ideologie vernietigt de betekenissen van onderwerpen die anders dan hemzelf zijn. Vanaf de prehistorie tot de protohistorie is het duidelijk te merken dat discriminatie steeds maar toeneemt en vandaag de dag nog steeds binnen de samenleving leeft.

De vrouw was met haar inspanning en kracht de voorloper bij het verwezenlijken van de eerste samenleving. Dit houdt in dat de mens bewust werd van zichzelf en de ander. Daarbij werd de

ander als een vreemde met een andere kleur, stem, houding, niet zichzelf gezien. Deze menssoort verbrak al zijn banden met hetgeen wat anders dan hem zelf was, waardoor de wederzijdse gebondenheid zijn plaats gaf aan een eenzijdige gebondenheid. Deze nieuwe betekenis is daarbij ook het begin van meer racisme, bloedige oorlogen, genociden, vernietigingen en ontkenningen. De eerste stappen van racisme, de positie en de plaats van de vrouw is voor andere bevolkingen een voorbeeld en een voorloper. De eerste discriminaties zijn begonnen met de vrouw, want een vrouw is voor vrijheid, gelijkheid, rechtvaardigheid, eenheid en voor een betekenisvolle wereld. De vrouw was tegen het maken van verschillen en het vervreemden van anderen. Door het vernietigen van de positie van de vrouw, wordt het begin getekent voor een nieuwe geschiedenis waar de mensen elkaars vijanden worden. Daardoor zijn de vrouwen van vandaag de dag nog steeds de grootste slachtoffers van genociden, oorlogen en racisme.

Natuurlijk moeten we het feit dat nationalisme en racisme veel inspraak heeft op de gevoelens van de mens, hierdoor sneller toeneemt onder de bevolking en daardoor in één keer als een vulkaan uitbarst onder mensen en er een lynch cultuur ontstaat. Omdat de soevereine ideologieën zichzelf herenigen, het verschil steeds meer laten toenemen, gevoelens van het denken losgekoppeld worden, de gevoelens van de gemeenschap, en dan met name de kern van de gevoelens van de vrouw ontkennt worden, de gevoelens die niet in de kern van de mensheid zittten via bepaalde ideologieën, concepten bij de mensheid geïmponeerd zijn en de mensgevoelens als hulpmiddel gezien worden. Door het gevoel en denken met elkaar in strijd te laten gaan ontstaan er machtsconcepten. Dit concept is ook verantwoordelijk voor het ontstaan van regeringen en kolonialisme. Hierdoor is de geschiedenis getuige geweest van honderden oorlogen door racisme, genociden, assimilaties en is

nog steeds getuige van talloze oorlogen.

Met name de laatste jaren is er uit onderzoek gebleken dat er duidelijk een stijgende golflijn te zien is op het gebied van racisme en nationalisme en dat het parallel samengaat met de irritaties die opgewekt zijn in de samenleving. Nationalisme wordt gezien als een ideologie, ook krijgt het een ideologische vorm en begint met de tijd, die de moderne tijd genoemd wordt. In dit tijdvak worden ook de eerste staatsnaties opgericht. Nationalisme zelf is een beweging van mensen, die een

onafhankelijke staat willen oprichten met mensen van dezelfde volk, taal, geschiedenis en dezelfde cultuur. Het grootste kernpunt van deze denkwijze is het verbonden voelen met eigen etnische bevolking en de eigen natie bevolking is veel belangrijker dan de banden met andere groeperingen.

Als we vanuit het oogpunt van een situatie kijken is het het moderne begrip voor zijn eigen tijd een begrip die tegen traditionele denkwijze is en met zijn drie verhandelingen een nieuwe zicht toonde en aan de andere kant met als vorm een nieuwe paradoxaal traditiegetrouw te blijven. Hierdoor heeft het begrip een nieuwe vorm en inhoud gekregen. Dit begrip neemt een grote plaats in bij het inwinnen van een nieuwe nationalistische ideologie. De belangrijkste eigenschap van het nationalistische opvatting is het feit dat het een duurzame traditie voert. Hierbij kan gezegd worden dat nationalisme binnen tradities, en aan de andere kant als we op zoek gaan naar de oudste wortels binnen de geschiedenis en de ontwikkelde situaties symboliseren, zien we dat het zijn eigen toekomstplannen- en ontwerpen bouwt op de geschiedenis van deze tijden. Zoals de Koerdische leider Abdullah Öcalan het

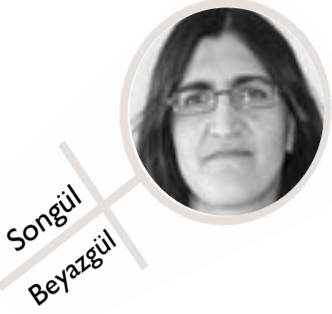
ook verwoordt heeft, een denkwijze die los leeft van je eigen geschiedenis en traditie zal in zijn denkwijze en ontwerp geen wortelkern bevatten. Zoals er in de geschiedenis van de mensheid traditie van vrijheid is, is er ook tegelijkertijd een onderdrukkingscultuur ontstaan. De racistische en nationalistische ideologie is ontstaan vanuit de inhoud van de onderdrukkingscultuur en is vandaaruit ook verspreid.

Zoals we al eerder gemeld hadden is in de wereld van het heden nationalisme en racisme fors toegenomen. De reden van het stijgen is het opnieuw willen activeren van aanvallen op verschillen, het eigenlijke om deze traditie vast te houden om samen met de paradigmas overheerst te worden en het verduurzamen van de onderdrukkingscultuur. Eigenlijk kunnen we zeggen dat bij het moderniseren er gesteund werd op racistische uitspraken om uit eigen crisis te komen. Op de naam van moderne beschaving zijn er veel oorlogen gepleegd, vele genociden gepleegd en er zijn nog steeds volken die

bedreigt worden met vernietiging.

Aan de andere kant bij de staatsystemen die onze hedendaagse samenleving vertegenwoordigen. Om een systeem boven de staatsunie te bereiken moeten de staatsregeringen overheerst worden. Maar deze overheersing zal veel meer gevaren met zich meebrengen. Bij de zoektocht naar vrijheid is alleen het ontwikkelen van de mensheid niet genoeg, want vrijheid en gelijkheid binnen de kernwaardes van de samenleving moeten niet achteruitlopen. Met een staatsoverheersende actie wordt er geprobeerd ruimte te ontwerpen voor nieuwe soevereiniteit en machten. Nationalisme, racisme en regeringen ontwikkelen zich niet alleen vanuit een centrale punt, maar het ontwikkelt zich in elk leefomgeving en verspreidt zich overal op elk moment.

Kadına dair

Songül Beyazgül

Bu Adamlar Hasta mı?

Son zamanlarda Avrupa'da oldukça yaygınlaşan kadın cinayetleri ve girişimlerinde dikkat çeken bazı noktalar var. Bunların ele alınması, aynı tehdit altında olan kadınların sonuç çıkarması ve kadın eksenli çalışma yürüten kurumların bu durumları önlemesi ve tedbirler geliştirmesi anlamında önemli.

Hepimiz, kadına yönelik şiddet girişimlerinin her türüne ilişkin bir haber duyduğumuzda, ilk elden yapan kişiyi kastederek "bu adam hasta" deriz. İlginçtir, yaşanan şiddet olaylarının uygulayıcısı olan erkekler de, işlerini hallettikten sonra bizim bu düşüncemizi doğrular gibi "şuurum yerinde değildi, ne yaptığımı bilmiyordum" gibi şeyler söylerler. Oysa ki kadınlar olarak en çok yanıldığımız ve bu konudaki zanlı erkeklerin en çok bizleri aldattıkları nokta tam da burada gizlidir.

Bu konuda gerek daha önceki dönemlerde, gerekse de son dönemlerde yaşanan fiziksel, cinsel şiddet olayları ve öldürme vakaları üzerinde yapılan araştırmalar da bunu doğrular niteliktedir. Bazı örneklerle izah edelim:

Almanya'da hepimizin Aylin adıyla tanıdığı eski eşi tarafından bıçaklanan kadın, olaydan önce eşinin defalarca kendisini telefonla tehdit ettiğini ve kafasını keseceğini söylediğini, ama kendisinin dahi buna inanmadığını söylüyor. Eski eş, tam da söylediği gibi Aylin'i bıçakla ve özellikle de kafa bölgesini hedef alarak doğruyor. Yine Almanya'da Dersim'li Perihan, eşi tarafından 9 yaşındaki çocuğunun gözü önünde susturucu takılmış silahla öldürülüyor. Bu nasıl bir şuarsuzluktur ki, silaha susturucu takmayı akıl ediyor? Bu olaydan da anlaşılacağı üzere, cinayetler ve öldürme vakaları tamamen önceden tasarlanmış ve planlanıyor.

Benzer bir olay Türkiye'de de yaşandı. Bir doktor olan Ayşe Yılbaş adlı kadın, boşanmak istediği için eşi Astsubay Kıdemli Çavuş Hüseyin Güneş Özmen tarafından vücuduna oniki kurşun sıkılarak öldürüldü. Katili, davasının ilk duruşmasında yine "kendimde değildim" yalanına sığındı. Oysa ki, eşine her defasında "Seni bir cuma günü ezan saatinde öldüreceğim" diyen sanık, gerçekten eşini tam da belirttiği gibi bir Cuma günü öldürmüştü.

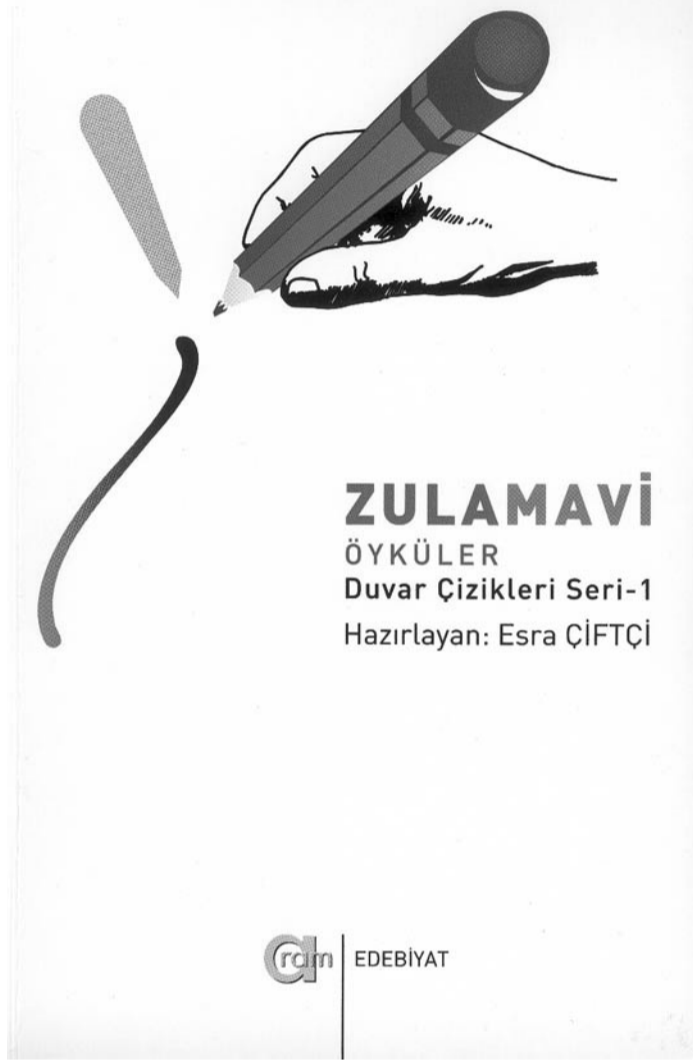
Bu örnekler daha da çoğaltılabilir. Şu kesin olarak bilinmeli ki, bu adamların hepsi oldukça şuurları yerinde ve ne yaptıklarını bilen bir pozisyonda bu filleri işliyorlar.

Bu olaylarda diğer bir ortak yan daha var. Kadınların birçoğu ciddi anlamda tehditle karşı karşıya kaldıklarında, şiddetten korunma yasalarından yararlanıyorlar. Ancak, bu yasaları uygulamakla yükümlü makamlar, çok ağır bir ihmali içerisinde giriyorlar. Mesela Aylin, eski eşinin kendisini bıçaklayacağını söylediğini görevli memura iletildiğinde, memurun yaklaşımı baştan savma oluyor ve kimsenin kimsenin kafasını kesemeyeceğini belirtiyor. Oysaki bu görevlinin işi olayı oluruna bırakmak değil, ne olursa olsun görevini yapmak ve gerekli tedbirleri almaktır. Hatırlarsanız, Stuttgart Havaalanında eşi tarafından öldürülen Suzanna'nın da başına gelen olayda polis in ağır ihmali söz konusuydu. Eşinin havaalanında olduğunu gören kadın, korkarak polise şikayet etmiş, ancak polis ciddiye almamıştı. Bu şikayetin üzerinden birkaç dakika geçmeden kadın öldürülmüştü. Tüm bu olaylardan çıkartılması gereken bir sonuç da şudur: Dikkate alınmayan her söz, her davranışın sonuçları ağır olabilir. Bir hayat yok olduktan sonra da, söylenen sözlerin hiçbir anlamı kalmaz. Bu nedenle özellikle şiddet vakalarında kadınların bilinçli yaklaşım, yasal haklarından haberdar olmaları kadar, bunlardan yararlanmayı bilmeleri de önemlidir. Aksi, çok ağır sonuçlara yol açabilir.

Bu arada, Kürt kadınları Kürt Kadın Barış Bürosu GENİ tarafından organize edilen bir kadın festivalinde daha bir araya geliyorlar. Bu festivalin ana teması, kadına karşı şiddetle mücadele. Festival geçen sene başlatılan "Jin Jiyan e, Jiyanê Nekeje!" kampanyasının devamı niteliğinde. Tüm kadınlar olarak, kadınlara yönelik suçlarda ve cinayetlerde adalet istediğimiz için, TARAF olduğumuzu bir kez daha tekrar etmek için festivalde buluşalım...

Zulamavi Öyküler

Onları bilmemiz, duymamız ve bir selamdan esirgememek için. "görüşmecim yeşil soğan göndermiş, karanfil kokuyor cigaram" demiyorlar belki. Ama onların "dışarıyla" olan bağlarında bir mektubun nasıl bir yaşam nefesi olduğunu anlatmaya çalışıyorlar.

çarpıtılan 19 mahkumun öykülerinin toplandığı "Zulamavi Öyküler" kitabı Aram Yayınları'ndan çıktı.

Kitabı derleyen Esra Çiftçi, yıllardır cezaevleriyi yaptığı yazışmalar sonucunda böyle bir kitap çalışmasına karar vermiş. Derlenen öykülerin en çarpıcı yanı, öykü sahiplerinin çok genç yaşta cezaevinde girmiş olması. Çok genç ve çocuk yaşlarda cezaevinde girmiş olsalar

ları her şeyi zulalarında biriktiren tutuklular, zulalarını aralayarak bizlere küçük bir kısmını gönderiyorlar bu öykülerle. Onları bilmemiz, duymamız ve bir selamdan esirgememek için. "görüşmecim yeşil soğan göndermiş, karanfil kokuyor cigaram" demiyorlar belki. Ama onların "dışarıyla" olan bağlarında bir mektubun nasıl bir yaşam nefesi olduğunu anlatmaya çalışıyorlar. Bir selam, kurumuş bir çiçeğin iliştiildiği bir mektup, "nasılsınız?" diye başlayan bir cümle, "içerdekiler" için çok büyük anlamlar taşıyor. Unuttuğumuz bir çok şeyi bizlere yeniden hatırlatıyorlar. Daracık mekanlardan bütün bir dünyayı görmeye çalışıyorlar o mektuplarda. Gözlerinin önündeki kocaman dünyada bir adımlık bıraktığımız yaşam anlayışımıza karşın onlar dünyayı her gün yeniden keşfetmeye çalışıyorlar. Belki de bu yüzden yönümüzü onların "dar mekanlarına" çevirmemiz, satırlara dökülen özlemleri, acıları, çıplak gerçekleri onlardan dinlemeye ihtiyacımız var. Bu öyküler duygularımızda yeni bir kıpırtı yaratacak. Bir kez daha kendi "dünyamıza" bakmamızı sağlayacak.

Kitabın arka kapağında şöyle diyor. "Yıllardır zindanlarda olmalarına rağmen hayatın içinden seslendiler... Yaşadıkları her türlü tecrite rağmen, sevdaları, özlemleri, acılarıyla duvarları yıkıp, zuladan özgür düşlerini gönderdiler bize..."

Ortak düşlerimiz için mutlaka okuyun...

Elif Selver

Onlar duvarları yıkıp, zuladan özgür düşlerini gönderdiler bize. Tüm o dört duvara, tüm yaşadıkları tecride rağmen, hayatın içinde olduklarını yazmış oldukları öykülerle gösterdiler bize. Müebbet hapis cezasına

bile, bu süre içerisinde biyolojik olarak yaşları büyüse de, Çiftçi'ye göre, onların farkı, hala çok genç ve çocuk ruhlu kalmalarıdır. En temiz özelemler, en ağır acılar, trajediler, en saf duygular kendi ifadesini öykülerdeki her satırda buluyor.

Kapalı duvarlar ardında yaşadık-

Kadının Kaleminden

Kadın 'İkinci Cins' Genç Kızlık Çağı, Evlilik Çağı, Bağımsızlığa Doğru

Simone de Beauvoir'ın (Le Deuxieme Sexe - İkinci Cins) adlı bu dev eseri Fransa'da ilk yayımlandığı zaman öylesine büyük bir ilgi gördü ki, iki yıl içinde 97 kez basılarak bir rekor kırdı. Kitap büyük yankılar yaptı. Bugüne kadar sürüp gelen 'kadın anlayışı' bu eserle birlikte birden altüst oldu. Yoğun tartışmalara neden oldu. Tartışmalar uzayıp gitti. Amerika'da aynı yıl içinde dört baskı birden yaparken, hızla çevrildiği dünyanın belli başlı bütün dillerinde de aynı yoğun ilgiyi gördü. Toplumsal cinsiyetçiliği ele alan yazar aynı zamanda feminizmin de önemli duraklarını oluşturan yazarlarından biri olarak da görülmektedir.

1. Genç Kızlık Çağı,
2. Evlilik Çağı,
3. Bağımsızlığa Doğru

İkinci Cins

adını alan bu kitaplar, hem bir bütün olarak, hem de her biri belli bir konuya

aynı olduğu için, ayrı ayrı okunabilir.

Kırmızı Benekli Kelebek

Sıcak bir yaz günüydü. Oya kırlara çiçek toplamaya çıkmıştı. Yorulunca bir ağaca yaslandı. Derken uyuyakaldı. Rüya görmeye başladı. Rüyasında çok güzel rengarenk bir kelebek gördü. Kelebeğin kanatlarında yıldızlar parlıyordu. Kırmızı benekleri vardı. Durmadan dans ediyor ve şarkı söylüyordu. Oya kelebeğin dansını hayranlıkla seyretti ve şarkılarını dinledi. Uyandığında kırmızı benekli kelebek gitmişti.

Oya doğru eve gitti.
- Anne, kırmızı benekli kelebek nerde? diye sordu.

Annesi:
- Ne kelebeği? dedi.

Oya :
- Kırmızı benekli güzel kelebek, dedi. O dans edip bana şarkılar söyledi.

Oya'nın annesi güldü:
- Herhalde sen rüya gördün. Kırmızı benekli kelebek yalnız rüya kelebeğidir.

Oya, onun kanatlarında parlayan yıldızları hatırladı ve :

- O kelebek gerçek olmalı, dedi. Onu bulmaya gideceğim.

Oya önce arkadaşlarına sordu.
- Kırmızı benekli kelebeği gördünüz mü?

Arkadaşları :
- Hayır, dediler. Öyle bir kelebek olmaz.

Fakat Oya kırmızı benekli kelebeği aramaya devam etti. Gide gide kartalın yuvasına vardı. Kartal tek başına duruyordu.

Oya bütün gün güzel kelebeği aradı durdu. Fakat ona bir türlü rastlamadı. Sonunda eve döndü. Çok yorulmuştu. Hemen uyudu. Rüyasında kırmızı benekli kelebeği yeniden gördü. Kelebek yine durmadan dans ediyor, şarkı söylüyordu.

Oya kelebeğe sordu:
- Hep seni aradım. Neredeydin? dedi.
Kelebek cevap vermedi. Dans etmeye devam etti. Sabahleyin Oya olanları babasına anlattı:

- Bu kelebeğin gerçek olduğuna inanıyorum, dedi.

Babası ona:
- Bir rüya görmüş olacaksın. Çünkü kırmızı benekli kelebek olmaz, dedi.

Oya diretti:
- Yine de arayıp bulacağım.

Oya bütün gün yine kırmızı benekli kelebeği aradı. Ama bulamadı. Eve döndüğünde gece olmuştu. Gökyüzünde yıldızlar parlıyordu. Oya güzel kelebeğin kanatlarını

daki yıldızları düşündü.
- Uyursam yine güzel kelebeği görebilirim, dedi.

Fakat o gece rüyasında güzel kelebeği görmedi. Dere kenarını ve yüzen ördekleri

gördü.
Ertesi gün Oya dere kenarına yürüdü. Yüzen yeşil ördeklere baktı. Birden ördeklerin başında dans eden kırmızı benekli kelebeği gördü. Kelebek şarkı söylüyordu. Oya sevinçle bağırdı:

- Senin gerçek bir kelebek olduğuna biliyordum! Benimle dost ol; birlikte oynayalım, dedi.

Kelebek Oya'nın avucuna kondu. Oya onu eve götürüp annesine, sonra arkadaşla-

rına gösterdi.
Bir gün arkadaşı Afacan kelebeği avucuna aldı. Ona şarkı söyledi. Sonra birlikte dans ettiler.

Oya Afacan'a çok kızdı:
- Seninle oynamasına izin veremem. Çünkü o benim kelebeğim, dedi.

Afacan :
- Ne olur biraz benimle kalsın! diye rica etti.

Fakat Oya :
- Hayır, imkansız! diyerek kelebeği alıp gitti.

Oya dere boyunca yürüdü. Çok yorulunca kartalın yuvasına oturdu. Kartal yoktu. Oya kelebeğe :

- Haydi güzel kelebeğim. Şimdi benim için dans edip şarkı söyle, dedi.

Dedi ama kelebek yerinden bile kımlıdamadı. Bütün gün çalının üstüne kondu durdu.

Oya kelebeği orada bırakıp eve koştu. Olanları annesine anlattı.

Annesi ona :
- Arkadaşlarıyla oynamasına izin vermiyordun. Onun için kelebek sana küsmüştür, dedi.

Sonra devam etti:
- Sen kötü bir kızsın. Sevdiğin bir şeyi arkadaşlarıyla paylaşmalısın.

Oya annesine hak verdi:
- Peki anneciğim. Bundan sonra iyi bir kız olacağım, dedi.

Doğru kartalın yuvasına koştu. Ama kelebek orada yoktu. Kartal onu yemiş olmıydı. Oya çok üzüldü. Yaptığı kötülükten de çok utandı. Kendi kendine iyi bir kız olmaya karar verdi. Birkaç gün sonra Oya kırlara çiçek toplamaya çıktı. Sonra da bir ağacın altında uyuyakaldı. Rüyasında kırmızı benekli kelebeğini gördü. Çok sevindi.

- Geldiğin için teşekkür ederim. Git, arkadaşlarımla da oyna. Onlara dans edip şarkı söyle , dedi.

Kırmızı benekli kelebek Oya'nın dediklerini aynen yaptı.

Görünmeyen 5 Farkı Bulabilir misiniz?

Bilmediklerimiz

- * Bir kadının sahip olduğu en fazla çocuk sayısı 69'dur.
- * İlk kule saati 1404 yılında Moskova'da yapılmıştır.
- * Hawaii alfabesinde sadece 12 harf bulunmaktadır.
- * Timsahlar daha derine batacılmak için taş yutarlar.
- * Bukalemunların dilleri, vücutlarından iki kat uzundur.
- * Dünyadaki ısı 1900 yılından itibaren 0.7 derece arttı.
- * Uzaya ilk uçan kadın Valentina Tereşkova'dır. (1962)
- * Günümüzde, evlenenlerin yüzde ellisi boşanmaktadır.
- * Dünyada insan başına düşen karınca sayısı 1 milyondur.
- Pisagor sokak dövüşü spor dalında olimpiyat şampiyonu olmuştur.
- Kedi ve köpekler de insanlar gibi solak yada sağak olabilirler.
- "Düello" uygulaması hala Uruguay ve Paraguay'da devam etmektedir.
- (Şu an yaşayan) 135 yaşındaki Ali Muhammed Hüseyin, yeryüzünün en yaşlı insanı olarak biliniyor.
- Atların kırılan kemikleri geri kaynamaz. Ayağı kırılan atların hayatı da biter.

Bilmece

- 1- Akılsız başın cezasını kimler çeker?
- 2- İçinde günlük süt bulunan şey nedir?
- 3- Memur maaşı ile bulgur pilavı arasındaki benzerlik nedir?
- 4- Banker ile tanker arasında ne benzerlik vardır?
- 5- Şişmanlar niçin güneş yağı kullanmazlar?
- 6- Milletvekillerinin en çok yediği salata hangisidir?
- 7- Kitap deftere ne demiş?
- 8- Hangi ayda 28 gün bulunur?
- 9- Kırıldığı zaman kullanılan şey nedir?
- 10- Nasrettin hoca eşeğine neden ters biner?
- 11- En kibar kuş hangisidir?

- Cevaplar
- 1- Onu kendilerine "baş" seçenler
 - 2- İnek
 - 3- İkisi de hemen suyunu geçker
 - 4- İkisi de bannca felaket olur
 - 5- Kendi yağlarıyla kavruldukları için
 - 6- Laf salatası
 - 7- Ama da boş adamın
 - 8- Bütün aylarda
 - 9- Yumurt
 - 10- Eşğin dikiz aynaları olmadığı için
 - 11- Baykuş

ÇOCUKLARRRR BENİ BOYAYINNNN!

Hakkari'de Cehennem Vadisi ve Buzullar

Hakkari şehir merkezine 20 km uzaklıkta bulunan, içerisinde "Ava Spi" denilen suyun aktığı Kırıkdağ, eski ismiyle Dez Vadisi... Vadinin üst kısmında yayla, yayladan sonra "Cehennem" olarak nitelenen buzullar bulunuyor. Yurdumuzun pek az tanınan yörelerinden biri olan Cilo Dağları'nda ki bu buzullar, doğallığıyla gerçekten görülme-

Suyu'na hakim bir konumu var bu yapının. Yol alırken kiliselere ulaşmak için yerleşim birimlerine sapmak gerekiyor. Vadinin sağ tarafında Şaba Kilisesi, solda yüksekçe bir kesimde Seravinilis I ve Seravinilis II kiliseleri yer alır. Diğer yandan Mar Salita Manastırı, vadinin batı yamacında oldukça yüksek bir mevkide yer almakta. Yolun 6. km'sinden sonra Dikmen Mahallesi'nden patika yolla 6 saatlik bir tırmanma ile manastıra ulaşılmaktadır.

Yöre halkı tarafından Dêra Çiya (Dağ Kilisesi), Dêra Keriser (Beyaz Kilise) olarak adlandırılan manastır, vadiye ayrı bir anlam katmaktadır. Ayrıca bu manastıra giderken Ala Gîpê diye başka bir kilisenin kalıntıları yer alır yol üzerinde. Vadideki kiliseler bunlarla sınırlı değil. Vadide ilerlerken yolun karşı yamacında Soe Kilisesi, üst kısmında da Kursin kilisesiyle karşılaşırız. Yolun sonuna doğru vadiye hakim bir noktada kayalara yaslanmış vaziyette Geloza Kilisesi bulunur. Kilisenin alt kesimindeki Geloza Şelalesi buraya ayrı bir güzellik katar. Bunun karşısında eski bir Nasturi köyünün kalıntıları yer alır. Kilisenin altından yeni açılan yol yaylaya doğru devam eder. Bu yaylanın adı Spihane olup, burada 30-40 kadar çadır bulunmaktadır. Çobanlar koyunları otlatırsun, yeni kesilmiş yünler yıkanır, peynirler yapılır burada; buzullara yapacağınız yolculuk öncesi kıl çadırda içeceğiniz bir ayrı bir bütün

ye değer bir güzellik.

Zap Suyu ve Van-Hakkari karayolundan ayrıldıktan sonra, 10 km. kadar devam eden stabilize bir yoldan ve köpük köpük akan suyun kenarından vadi boyunca ilerliyoruz. Yol boyunca su kenarında sıralanan ceviz ağaçları, küçük ekili tarlalar karşılıyor bizi. Geçmişin izlerini vadiye girişte Dez Gözetleme yapısı temsil eder gibi görünüyor. Hem vadiye hem de Zap

te Geloza Kilisesi bulunur. Kilisenin alt kesimindeki Geloza Şelalesi buraya ayrı bir güzellik katar. Bunun karşısında eski bir Nasturi köyünün kalıntıları yer alır. Kilisenin altından yeni açılan yol yaylaya doğru devam eder. Bu yaylanın adı Spihane olup, burada 30-40 kadar çadır bulunmaktadır. Çobanlar koyunları otlatırsun, yeni kesilmiş yünler yıkanır, peynirler yapılır burada; buzullara yapacağınız yolculuk öncesi kıl çadırda içeceğiniz bir ayrı bir bütün

yorgunluğunuzu alır.

Ve buzullara yolculuk başlar, kah çobanların kullandığı patika yoldan kah kayaların arasından Cehennem Vadisi yolculuğu suyu takip eder. Sarı çiçeklerle kaplı yamaçların gerisinde inişli çıkışlı kayaların manzarası görülmeye değer. Buzullara varmadan karların üzerinde bir müddet yürüdükten sonra, suyu boz bulanık bir gölet karşılar sizi. Göletin kıyısında bin bir renkli çiçekler ayrı bir renk cümbüşü oluşturur. Nergislerin kokusu ise ayrı bir güzelliği hissedilebilir. Siz bir an önce buzullara ulaşma heyecanını duyarken, önce gölde yüzen buzulları görüyorsunuz. Az sonra da buzullara ulaşırsınız. Vadinin sonunda zemin buzlarla kaplıdır. Üç taraftan yüksek kayalar sınırlar sizi ve güney doğuda ünlü Reşko Tepesi kartal yuvası gibi erişilmezliğin keyfini sürer; aşağıya doğru kayalardan süzülen suların her birisi ayrı bir şelale oluşturur ve köpük köpük akar. Gözünüz çevreyi süzerken olabildiğince haşmetiyle buzların

üzerinde epey yol almışsınızdır. Bin bir şekilli le buzullar Kapadokya'nın peri bacalarını aratmayacak güzelliktedir. Üzerinden şırl şırl akan sular, eğilip avuçlarınızla ondan içmenizi teşvik eder adeta. Ve buzların yarıkları; kimisi üzerinden atlayabileceğiniz kadar küçükken, kimisi de yanına varmaya korkacağınız büyüklüktedir. Unutamayacağınız bir çok görüntü bir yandan zihinlere kazınırken düşe kalka fotoğraf çekiyorsunuz. Sessizliği bozan suların sesi ve rüzgarın uğultusu dışında derin bir sükunet buradan ayrılmazı güçleştiriyor. İnsan eli değmemiş güzellikler hep böyle kalsın istiyor insan, onca kirlettiğimiz yer arasında. Dönüş yolunda kendileriyle birlikte olduğum ekibime bakıyorum, gelmekten hepsi mutlu görünüyor. Hakkari'nin tarihi yanında doğal güzelliklerini de keşfetmiş olmanın mutluluğunu okuyorum ekip elemanlarının yüzlerinde.

Mehmet Top

Ayurveda; Hayatımız Kendi Ellerimizde

Hayat insana öğrettiği bir takım şeylerden mevcuttur. Öğrendiklerimiz ise bizim insan olma, insanlık yolunda yürümemizin temel taşları rolünü oynar. İnsan için ilk öğreti doğa olmuştur. İlk derslerini, darbelerini, tecrübelerini doğadan edinmiştir. Her öğretinin bir tarihçesi mutlaka vardır. Doğa öğretisinin tarihçesi insanlığın var oluş sürecine tekabül eder. O açıdan doğa öğretisi en kuvvetli ve belki de en gerçekçi öğretidir.

Eskilerden günümüze kadar gelen ve adına Ayurveda denilen öğretiden de öğrenilecek çok şey var. Ayurveda öğretisi; Hindistan alt kıtasında 3000-5000 yıl önce ortaya çıkan tedavi yöntemidir. Hindistan'a özgün meditasyon, yoga ve astroloji sistemlerini de üreten

büyük bilginler tarafından kurulmuştur. Ayurveda'nın hem ruhsal hem de pratik bir temeli vardır; ruhsal temeli pratik olanı doğurur.

Ayurvedaya göre insanlarda üç vücut veya alan vardır. Fiziksel, laatif ve nedensel. Ayurveda, sağlık sistemi sağlığın, bu üçlünün bütün parçalarının bir uyum içinde işlenmesi olduğunu vurgular. Ayurveda, yaşamın bilimi olarak anılır. Oysa sağlık burada tek amaç değil, daha ziyade ruhsal büyüme için gerekli bir araçtır. Hayatın amacı sadece yaşamak değil, hayatın gerçek anlamını yakalamaktır.

Buradan da anlaşılacağı üzere Ayurveda sadece bir tıp bilimi değil, aynı zaman da bir insan bilimidir. Aslına bakılırsa dünya da en az gelişen bilim, insan bilimidir. İnsan bilimi, denilebilir ki sadece ilk çağlarda geliştiği kadarıyla kalmıştır. Eski bir metin olan Brihadaranyaka Upanished'deki bir bilge der ki; "güneş battığında, ay batan ateşe döndüğünde ve ses sustuğunda geriye kalan insanın ışığı mıdır? Benlik gerçekten onun ışığıdır".

Günümüzde insanların en fazla uzak oldukları gerçek ise belki de kendileriyle olan diyaloglarıdır. Maddiyata bu kadar boğulmuş, madde ile bu kadar alakalı olan insanın kendisiyle alakadar olması ise beklenemez. Yukarıda da değindiğimiz gibi Ayurveda'da önemli olan meditasyonun insanın kendi derinliklerine inmesidir. Meditasyon ke-

limesinin Türkçe karşılığı "derin düşünme"dir. Yani insanın kendi dehlizlerine yol almasıdır. Kendi ışığında gözleri kapalıyken de yürüyebilmesidir.

Çağımızda tıbbın başaramadığı ama doğal yöntemlerin başardığı öyle çok tedaviler vardır ki!.. Doğal yöntemlerin özünün de kişinin kendi iç dünyasına bir yürüyüş olduğunu unutmamak gerekiyor. Kişiyi kişiye bırakmak; yani kendi yararı kendin sarmak gibi...

Ayurveda üzerine kitaplar yazıldı. Tıbbın faydalandığı bir çok yönü de var. İnsanların kullandığı yöntemler de çok. Yani insanlara sağlıklı, huzurlu ve refah içinde bir hayata ulaşmak için pratik araçlar sunar. Bu yöntemler büyük bir sabır ve inançla yapıldığında sonuç verdiği kanıtlanmıştır. Mevlana der ki "Kardeşim, sen düşünceden ibaret-sin / Geriye kalan et ve kemiksin / Gül düşünürsün, gülistan olursun / Diken düşünürsün dikenlik olursun". Önemli olan inançtır.

Çevremizde alkolik, aşırı sigara içen bir sürü insan vardır. Bunların bazılarının uzunca yıllar yaşadığını da görmüşüzdür. Ama zararlı hiçbir şey içmeyen, yemeyen insanların bazılarının da daha erken yaşamımızdan kopup gittiğini görmüşüzdür. Kanseri olup da yıllarca yaşayan, yeneceğini düşünen insanlar da var. Her insanın geninde biraz Ayurveda yatıyor. Eğer aktif kılınmışsa veya kılmak istemişse...

Her şey bir neden ve amaç için vardır. Doğa insan için. İnsan doğa için.

Özünde başarısızlık diye bir şey de yoktur; sadece sonuçlar vardır. En büyük kaynağımız insandır. Öte yandan sorumluluk almadan gerçek başarı da gerçekleşmez. Öz sorumluluk ise kendi sorumluluğunu alabilmektir. Ayurveda bilinç, düşünce ve tibben bizlere çok fazla şey sunuyor. Gül bahçesi olup hayati güzelleştirmek varken neden diken olursun ki? Sonuç olarak hayatımız bizim kendi ellerimizde. İstediklerimiz nehre ve yöne akıtabiliriz. Zehirli nehirler de vardır, saf ve temiz sular da...

Avaşın Çağlayan

Dr. İlhan Diken

Genital herpes, Herpes Simplex Virüs'ünün (HSV) neden olduğu bir virüs enfeksiyonudur. HSV tip I ve tip II olarak iki çeşittir. Özellikle tip II genital bölgeyi, anüs, kalça bölgesini, tip I ise genellikle ağız, yüz ve dudakları etkiler. Yüz ve dudak enfeksiyonu, uçuğu da kapsayan yüz herpesi ile sonuçlanır.

Virüsler hücre içi parazitlere benzerler. Kendi başlarına yaşayamazlar. Tamamen içinde bulunduğu hücreye bağımlıdır. Virüsler ve bakteriler insanlarda enfeksiyona neden olan mikro-organizmalardır. Bakteriler büyük ve bağımsız mikro-organizmalardır. Kendi başlarına yaşamlarını sürdürebilirler ve daha kolay izole edilip, elimine edilebilirler.

HSV vücuda genellikle dudak veya genital bölge mukozasındaki bir çatlaktan girerek ilerler ve sinir ganglionlarına oturur. Bir kere sinir ganglionunu tutan virüs, yaşam boyu orada kalır. Virüs, hücre içine girdiğinde yaşamak için hücrenin fonksiyonlarını kullanır ve bundan dolayı hücrede harabiyete neden olur. Bu harabiyetin karakteris-

tik belirtileri ağrı, kabarcık, kaşıntı ve içi sıvı dolu kırmızı şişliklerdir. Virüs bir kere vücuda girdiğinde, savaşmak için antikor dediğimiz savaşçılar oluşur. Bunlar kanda bulunurlar ve bağışıklık cevabı için çok önemlidirler. Genital herpeste nüksler her zaman ilk ataktan daha hafif seyreder.

İlk atak ilk ya da primer enfeksiyon olarak adlandırılır. Bu aşamada virüs sinir ganglionuna oturur. Tekrarlayan ataklar (nüksler) virüsün sinir ganglionunda çoğalması ile oluşur.

Kadınlarda en sık vulva ve vajina ön kısmı tutulur. Uçuklar aynı zamanda rahim ağzında da bulunur. Çok nadir olarak erkek ve kadınlarda anusda ve kalça bölgesinde de uçuklar çıkabilir.

İlk enfeksiyon genellikle aktif hastalığı olan kişi ile cinsel ilişki sonrası 2 ile 12 gün arasında oluşur.

Genellikle vücut bu virüsle ilk kez karşılaştığı için oldukça ağrılı ve ciddi belirtilerle seyreder. Belirtiler 20 gün civarında (ağrı, kabarcık, kırmızı içi sıvı dolu şişlikler) sürer ve uçuklara ateş, halsizlik, lenf bezi şişmesi gibi sistemik belirtiler de eşlik eder. Kadınlarda belirtilere ek olarak idrar yaparken yanma

Genital Herpes

ve vajinal akıntı oluşabilir.

Bazı kişilerde hastalık belirtisiz olarak tekrarlar. Ama genellikle tekrarlamalar (ataklar) belirtiler ile birlikte görülür. Tekrarlamalarda hastalık daha hafif seyreder. Genellikle yılda 4 atak

geçirilir.

Genital herpes, aktif genital herpes enfeksiyonu olan eşden direk cinsel temas ile bulaşır. Eşlerin birbirine bu enfeksiyonu bulaştırması genellikle farkında olmadan da oluşabilir. Bulaşma, hastalık belirtilerinin olmadığı dönemde bile oluşabilir.

Genital herpes hastalığına sahip olan kişiler %60 oranında hastalıklarından habersizdirler.

Genital Herpesi tetikleyen çeşitli faktörler vardır.

Fiziksel faktörler: Adet kanaması, fazla miktarda alkol alınması, güneşte kalma, mukozada çatlama, incinme genital herpesi tetikleyen faktörlerdendir.

Psikolojik faktörler: Uzun süren stres, ağır anksiyete hali de bağışıklık sistemi üzerinde etkili olduğundan hastalığı tetikler.

Genital HSV teşhisini desteklemek için kanda antikor bakılır. Ayrıca yaralardan sürüntü alınarak kültürde virüsün üremesi de tanıyı destekler. Kadınlarda smear testi de yapılabilir.

HSV doğurganlığı etkilemez, kısırlık yapmaz. Hamilelikte ilk 3 ay ve son 3 ayda eğer anne adayı aktif hastalığı geçirirse risk olabilir.

HSV tedavisinde atakları ve belirtileri azaltacak ilaçlar kaydedilmiştir.

Belirtileri rahatlatmak için basit tedaviler uygulanabilir.

Tuz banyoları, genital bölgeyi yıkamak için kullanılır (600 ml suya 1 çay kaşığı tuz). Ağrı kesiciler de ağrıyı hafifletmek için kullanılabilir. Dar ve sıkı olmayan, bol giysiler giyilmelidir.

Valacilovir ve acyclovir genital herpesin tedavisinde ve nükslerin önlenmesinde kullanılmaktadır. İki ürün de lezyonların sayısını, şiddetini ve ağrısını azaltır. Özellikle baskılamada kullanıldığında ataklarda %85 oranında azalmaya neden olmuştur.

Ağız Kokusunu Önlemenin Yolu!

Kahve, bira yerine su veya meyva suyu için. Kötü nefesinizi hissettiğiniz anda karanfil, zencefil ve anason çiğneyebilirsiniz. Dişlerinizle beraber dilinizi de fırçalamayı ihmal etmeyin.

Bir şeyler yedikten sonra hemen dişlerinizi fırçalayın. Bu yediğiniz yemeklerle ilişkilendirilen kokuları uzaklaştırır.

Burnunuzdan nefes almaya çalışın. Ağızdan nefes almak kuru bir ağıza neden olur ki bu kötü kokuya neden olan bakterilere zemin hazırlar.

Eğer 20 dakika ferah bir nefese ihtiyacınız varsa ağız gargarasıyla ağızınızı çalkalamak güzel bir fikir olabilir. Fakat bu Cinderella'nın balkabağı gibidir, zaman geçip de yirmi dakika sona erdiğinde sihir de sona ermiş olacaktır.

Maydanoz yemeyi ihmal etmeyin. Maydanoz sadece salatada kullandığımız yeşillik değildir, aynı zamanda da bir nefes temizleyicidir. Yediğiniz şeyin miktarına bağlı olarak ne kadar sık dişinizi fırçalarsanız fırçalayın, koku ağızınızda 24 saat kalabilir.

Ağız kokusunun en önemli nedeni diş plağıdır. Ağızımızda 50 trilyon kadar mikroskopik organizmanın dolaştığı tahmin ediliyor. Bunlar yemekten her bir parça alışımızla beraber dudaklarımız arasından ağızımıza girerler ve köşelerde kalırlar ve kötü koku üretirler.

Sonuç olarak bu kötü kokudan kurtulmak için günde 2 defa dişlerimizi fırçalamalı ve bu plağı dışarı atmalıyız. Eğer önemli bir görüşme ya da toplantının arifesindeyseniz baharatlı yiyeceklerden uzak durun.

Birçok kimsenin kendilerine olan güvenlerini yitirmesine neden olan ağız kokusundan kurtulmak hiç de zor değil.

Plusdent Diş Kliniği'nden Diş Hekimi Onur Öztürk kötü ağız kokusu sorunundan dolayı birçok hastanın onları ziyaret ettiğini belirtti. İşte Diş Hekimi Onur Öztürk' ten öneriler;

Maydanoz nefesinizi doğal olarak tazeler sadece tam olarak çiğnediğinizden emin olun. Aynı zamanda mutfağınızda bulunan bazı doğal otlar ve baharatlarda doğal nefes tazelayicilerdir.

Soğan, acı biber, sarımsak, salam, sucuk, pastırmadan kaçının. Aynı zamanda bazı peynirlerden (rokfor gibi), bazı balıklardan hatta pizzanın üstündeki ançeuzden bile uzak durun.

Pratik Öneriler

* Satın aldığınız kahveyi taze saklamak istiyorsanız cam kavanoza boşaltıp içine iki adet kesme şeker atın. Ağızınızı sıkıca kapatın. Kahvenizin taze kaldığını göreceksiniz.

Kahve lekelerini karbonatla silerek çıkartabilirsiniz.

Kek kalıbınızın içine hamurunuzu dökmekten önce ortasına bir şerit alüminyum folyo koyun. Böylece kekinizi pişirdikten sonra kolayca çıkarabilirsiniz.

Keki fırından çıktıktan sonra 15 dakika ıslak bir bez üzerinde bekletirseniz, bıçağı kekin çevresinde şöyle bir dolaştırdıktan sonra kalıptan kolayca çıkarabilirsiniz.

Ancak kek hamurunu kalıba dökmeden önce kalıbı yağlamayı da unutmayın

Karnabaharın haşlama suyuna bir miktar süt katarsanız kar gibi beyaz olduğunu, hem de kötü kokmadığını fark edeceksiniz.

Kereviz pişirirken kokusunu almak için içine biraz lahana turşusu koyun. Turşu, kerevizin kokusunu alacaktır.

Fırında kızarttığınız pilicin altın renginde ve kıtır kıtır olmasını istiyorsanız, pilici suya haşladıktan sonra her yanına yağ sürün, un ile bulayın, sonra fırına sürün.

Kızartma kokularının bütün eve yayılmaması için yağın içine bir iki dal maydanoz atın.

Kızartma yaparken yağın patlayıp sıçramaması için, bir tutam tuz atmanız yeterlidir.

Yemek tarifleri

Analı-Kızılı Köfte (Diyarbakır)

Malzemeler:

1 kg orta bulgur
1 kg kıyma
4 baş kuru soğan
1 demet maydanoz
1 tatlı kaşığı kimyon
1 tatlı kaşığı karabiber
1 tatlı pul biber
tuz
sıvı yağ

Hazırlanışı:

İçinin hazırlanışı: 4 baş kuru soğanı ince ince doğrayın, yağda hafif kavurun ve daha sonra kıymanın 250 gramıyla birlikte iyice kavurun. Daha sonra baharatlarını ve maydanozu içine ekleyerek tuzunu ilave edip iyice karıştırıp soğumaya bırakın.

Dışının hazırlanışı: Kalan 750 gr kıymayı 4 su bardağı suyla yoğurun. Bulgurla kıymayı karıştırıp macun kıvamına gelinceye kadar iyice yoğurun. Yoğurduğunuz bu bulgurdan ceviz büyüklüğünde parçalar ayırarak elinizin içinde içi boş yumurta şeklinde açın. Daha sonra soğumaya bırakılan iç malzemeyi içine koyup kapatın. Hazırladığınız bulgurdan misket büyüklüğünde yuvarlayın. Bu işler bittikten sonra yarım çay bardağı sıvı yağ ve salçadan oluşan suyu hazırlayıp kayandıktan sonra köfteleri içine atın. 15 dakika haşladıktan sonra servis edin.

Didinana

Selma Koçiva

Nezire Hala'nın Avlusu-II-

Bir de Kotma adında dağda yaşayan tek kollu bir isyankâr varmış. Neden dağa çıktığı ile ilgili bir bilgi edinemedim. Bu topraklar gizem dolu. Yazılı bir tarih olmadığından herşey muğlak. Oysa öylesine köklü bir tarih yaşıyor ki, düşündükçe ipuçlarını yakalıyor insan.

Didinana'nın okur yazarlığı olsaydı, atasözü gibi konuşmalarını kağıda dökebilseydi, kim bilir neler öğrenebilirdik. Didinana, Türkçe'yi pek kullanmadığı gibi yazmayı da bilmezdi. Onun Lazca sözlü anlatımı yeterince derindi.

Nezire Xala bir kucak dolusu fındıkla gelirdi ambardan. Eli açıktı. Kızı Emine evliydi. Yaşıtı kimse yoktu. Gelini Reyhan abla bahçelerde çalışıyordu. Reyhan abla en çok sevdiğim ablalardan biriydi. İncecelerde işin başını hep o çekerdi. Nezire Xala'nın kayını taşınmıştı Xaliüana'dan. Bu çocukluk arkadaşım Hacer'in evli olduğu ocaktı.

Nezire Xala düğünlerde yemek hazırlayan kadınlardan biriydi. Herkes tarafından sevilir sayılırdı. Fındıkları cebime doldurdum. Bir taraftan da kırıyordum. Müsaade isteyip kalktım. Yolu uzatıp Rubaşüala tarafına doğru gittim. Rubaşüala'da Seferi Avla'dan gelip su alıyorlardı. Uzaktan selam verdim su başındakilere.

Osüenani Gza tarafına yöneldim. Bu Osüenani Gza dan Öaxiraüani ve araba yolu iyi görünürdü. Çocukken buraya toplanır, arabaların gelişine bakardık. O temiz havada benzin kokusunu alırdık uzaktan. Ne günlerdi!.. Bir de bu tepelik çilek topladığımız yerd. Çileğin de tadına doyum olmazdı.

Yukarıda Vaidi Çili'nin evi görünüyordu. Vaidi Çili ve Vaidi Dayı çoğu yazları Oca'da kalırlardı; Mağarazeni'de. Vaidi Çili'nin evinin yanındaki ev Amedi Dayı'nın eviydi.

Oşüenani Gza yı geçip bizim eve vardığımda, Didinana'yı Ziveri Çili ve Miktati Nana ile konuşurken buldum. Miktati Nana biraz ayağı aksayan bir kadındı. Boncuk gibi mavi gözleri vardı. Gençliğinde çok güzel olmalıydı. Ziveri Çili deli dolu bir kadındı. Didinana'yı çok sayarlardı.

Avluda maröanın yanından geçip çambrinin kenarına oturdum. Sohbetlerini dinliyordum. 'So gultur Bese' 'Nerde geziyorsun Bese?' diye takılırlar. Köyü adım adım gezdiğimi herkese uğrayıp hal hatır sorduğumu hatırlatırım. 'Cemakçinare' der Didinana. 'Yaşlanıp ağarasın'. Büyüklere gösterdiğim saygı hoşlarına gidiyordu. Bir yandan beni asi buluyorlar, diğer yandan kedi gibi uysal olduğumu söylüyorlar.

Bence ikisi de doğrudur. Haksızlığa karşı hep isyankar oldum. Normalde damarıma basılmazsa kedi gibi uysal olabiliyordum. Didinana durgun bir deniz gibiydi. Hırçınlaşmaz, az konuşur, konuştuğunda lafi yerine oturturdu. Köyde en çok genç gelinler çekinirdi ondan. Genç delikanlıların da saygısı eksik olmazdı.

Didinana'lı günler çok güzeldi. Ne yazık ki iki aylık süre için gelmiştim. Bir an önce Almanya'ya gidecektim. Almanya'da kalmayı başaracağım meçhuldü. Kalamazsam dönerdim Dutxe'ye.

İstanbul'da kalmak istemiyordum. Keşke ben gideceğime ailemle birlikte tümüyle Ardeşen'e dönseydik. Babamın işi yüzünden bu da imkânsızdı. Ve yüksek okulların olmayışı büyük bir engeldi. Herkes çocuğunu okutmak için büyük şehirlere göçüyordu. Biz geri gelemezdik.

Yani Almanya yolculuğu zorunluuydu. Hem de Didinana'yı geride bırakarak...

Bitti...

Şu an bulunduğum mekanda, bir kez daha "iyi ki geldiniz, mücadele ettiniz" diyorum.

Sizlerle Her Gün Yeniden Buluşmak

Başkasını anlatmak, ifade etmeye çalışmak ve hele de yazmak zor. Ne yaparsanız yapın anlattıklarınızda kendinizi de bulursunuz. Yaşadıklarınızı ifade edersiniz, tanımlarsınız, içinde bulunduğunuz durumu bulursunuz. Bu yüzden diyorum ki başkasını değil kendimizi yazalım ya da anlatalım. Mümkün değildir bir başkasını anlatmak, bu yüzden ben de sadece sizleri değil, biz olan, kadınlar olan sizi anlatmak istiyorum. Toplumsallaştırdığımız en güzel "Ben'inizi" nasıl gördüğümü yazmak istiyorum.

Kendi kişisel yaşamınızı herşeyinizle kadınlarla buluşmak için bırakıp geldiniz. Kadının tüm acılarını güce dönüştürmek, örgütlenerek güçlenmek, irade olmak ve kötü talihini değiştirmek için, koyulduunuz bu yola. Sadece gelmekle kalmadınız, öncü ve örnek oldunuz. Şu an bulunduğum mekanda, bir kez daha "iyi ki geldiniz, mücadele ettiniz" diyorum. İyi ki sizler gibi değerli insanları tanıma imkanı sundunuz bize.

UTAMARA Kadın Buluşma Merkezindeyim şu anda. Evet sizlerin ismini taşıyor burası. Sadece sizlerin ismini taşımakla kalmıyor. Buranın en önemli alt yapı çalışmasını sizler yürüttünüz. En zor koşullarda ulaştığınız kadınlara bugün yaşadığımız gelişmeler, dünden görerek anlattınız. Kadınların bilinçlenmesine, örgütlenmesine araç olacak bir kurumun kurucu üyelerisiniz. Geleceği yaratmanın en güzel örneklerisiniz.

Avrupa'nın monoton, sıkıcı, süregiden ve giderek daha da derinleşen çelişkileri içerisinde, bu mekan sizin ve tüm kadınların mekanı. Huzur dolduruyor insanın içini, karanlıklar içinde görülen ve insanı kendine çeken ışık gibi. Tıpkı ikiniz gibi, tüm arkadaşların tüm koşullarda hep yanınızda olmak istemesi gibi. Ve sizlerin yanında en zor aşılacak sorunların, çok daha kolay aşılacak engeller haline gelmesi gibi. Amara'nın taşıdığı güzellik karşısında insanda uyanan sevinç, yaşam isteği ve yaşama sıkı sıkıya bağlanma duygusunu yaşamaya gibi. Uta'nın yüzünde her şeye rağmen hiç kaybetmediği gülümseyişle insanı arkadaşlığa, dostluğa, insan sevgisine çağırıyor gibi. Biliyor musunuz? Utamara'nın yemyeşil, ağaçlarla, yeni ekilen soğan, marul, biber, maydanoz dikili, çimlerle kaplı bir bahçesi var. Tam ikinizin is-

tediği bir bahçe. Böyle bir güzellik içinde sizleri her yerinde yaşamamak mümkün değil. Özellikle Uta'nın ilgilendiği ve hakkında geniş bilgilerinin olduğu alternatif tıp konusunda doğa bitkilerine ilişkin yaptığı çalışma ve sahip olduğu tecrübeyi anımsatıyor her karış toprağında.

Küçük bir kazadan da bahsetmek istiyorum bu arada. Toprak ve bahçeyle uğraşan bir arkadaşım fiziki gücünü biraz zorlayınca, boynundaki bir kemiğini incitmiş. Şu anda onun acısını yaşıyor biraz. Ama düzeleceğini bildiği için bundan sonra çalışırken neye dikkat etmesi gerektiği konusunda ders çıkarması en önemli sonuç.

Amara'nın; "Avrupa'da en çok salatalık yemeyi ve onun kokusunu özlemiyorum" sözlerinin anısına dikilen salatalıklar bu özlemlerle öyle bir büyüyor ki... Senin en çok sevdiğin sarı laleler bile var. Özenle dikilmiş. Ama şu anda güller onlarla rekabet halinde. O kadar güzel açmış ki; sarı, kırmızı, pembe, tabak güllerinden. Boyları uzun, koklamak için uzanmak gerekiyor. Ama koklayınca tüm bahçenin ve Mayıs ayının doğa güzelliğinin hepsini içinde hissediyor insan. Doğayla bütünleştiğini, en güzel yaşam sevincini paylaştığını ve bir bütün olduğunu yaşamak en güzel duygu. Tıpkı senin arkadaşlığında olduğu gibi. Paylaştıkça insanın içini huzur kaplayan sözlerin, olay ve olgulara farklı bakmaya teşvik eden fikirlerin gibi.

Sizleri tanıdığım kısa zaman dilimi içerisinde, doğaya karşı olan sevgi ve özlemimize tanık olduğum kadar, insana olan yaklaşımınız, taşıdığınız insan sevgisine de tanık oldum. Şimdi bu mekanda insana verdiğiniz değer nasıl da büyüdüğüne tanık oluyorum. Bu mekana gelen en stresli, dağınık, moralsiz insanların girer girmez, büyük bir ilgiyle karşılanmaları yine burada yaşadığınız zaman dilimi içerisinde gördüğünüz yüzlere hakim olan tebessümler, güzel sohbetler ve umutlu ayrılmalar hep sizleri yaşıyor insana.

Utamara, yaptıklarıyla daha çok genç bir buluşma merkezi. Ama kadının bilinçlenmesinden tutalım, yaşadığı tüm sorunların aşılabilmesi konusunda önemli tecrübeler taşıyor. Bunun ikisini bu mekanda bir arada görmek mümkün. Bu açıdan da sizlere benziyor diye düşünüyorum. Genç olmasıyla Amara'yı, tecrübe itibarıyla Uta'yı. Yani birlikteliğimizin simgesi. Bu yüzden de genç olmasına rağmen,

yaptığı tüm çalışmalar oldukça güzel sonuçlar veriyor. Ve bir ilke tanıklık ediyor. Burada her yaş grubundan kadınla karşılaşabiliyorsunuz. Her gruba ilişkin çalışmalarını ayrı planlıyor. Bu arada çocuklara özel projelere sahip. Anneleri çocuklarıyla birlikte kabul ediyor ve ilgileniliyor. Çocukları sizlerle birlikte hatırlamamak mümkün mü? Çocuk sevginizin bir başka olduğunu sizleri tanıyan herkes biliyor. Utamara Kadın Buluşma Merkezi bu konuda da sizi ifade ediyor. Burayı gören herkes de bunu biliyor. Üç katlı olan UTAMARA'da bir odanın özel olarak çocuklara ayrılmış olması, bu özenin ifadesi.

Kadın özgürlük mücadelesinin zorlukları kadar, güçlü çözümlerinin olduğu ve bunun gerçekleştirilebileceğine olan inanç, burayı besleyen en büyük kaynaklardan biri. Bu yüzden sadece kadının toplum, aile ve sistemler içerisinde yaşadığı sorunlar ele alınıp değerlendirilmiyor, aynı zamanda alternatif çözümler de sunuluyor. Sorunun ve çözümün yanyana getirilmesi var burda. Aslında yapılmak istenen, ama yapılamayan bir durum bu kadın örgütlenmeleri açısından. Ama burada çok somut. Tıpkı sizlerin beyin ve yüreklerinizde taşıdığınız ve buranın yaşatılmasında kaynak olan sorun ve çözüm tartışmalarındaki görüşlerinizde olduğu gibi.

Kadının bilinçlenmesi ve mücadele ederek daha adaletli bir yaşam yaratma doğrusuyla birlikte, erkeğin de bilinçlenmesi, değişmesi gerektiğini görmesi buna inanmasının da önemli bir çalışma olduğu görüşü hakim burda. Bilinçli olan kadın ve erkeklerin daha sağlıklı bir toplum anlamına geldiği biliniyor. Bu yüzden de bir grup erkek arkadaşla yapılan eğitsel çalışmanın çok önemli olduğu ve oldukça verimli geçtiği, hatta ayrılığa büyük bir hüznün karıştığından bahsediliyor.

Sizlerle buluşma merkezi burası. Tüm kadınlarla, halklarla, dostluklara mal olan sizlerle buluşma merkezi. Güzel dostlukların kurulmasına vesile olan, Avrupa'nın her yerinden gelen dostların gelecek projelerini tartıştığı, kendini planladığı bir buluşma merkezi. En güzel dostluk, kardeşlik, arkadaşlık ve mücadele birlikteliğini sizlerin bu özelliğinden alıyor. Sizlerin şahsında burası tüm halkların buluşma merkezi.

Ayrılmalar her zamanki gibi zor. Bir Mayıs ayında yine sizlerden ayrıldığıımızı hatırlamak için yazmıyorum bunları. Her Mayıs'ta sizlerle buluşmamızın nasıl da büyüdüğünü kendimce anlatmaya çalışıyorum. Çünkü burada yaşanan; sizleri hatırlamak değil, her gün burada yaşadığımız, kendinizi nasıl geleceğe taşıdığınızdır.

Dozgin Zozan

‘Kürt Kadınlarının Acısını Hissederek Sinano’yu Söylüyorum’

ve kültürden dolayı Urfa’da herkes dengeli. Bir ölçüt var; ses güzelliği. Ama o sesi güzel kullanmak, sese anlam, duygu katmak, o sesi konuşturmak önemliydi. Bu, oturmuş bir müzik kültürünün sonucudur. Köklü bir gelenek tarafından sürekli sınıyorsunuz. Her sınıma sizi yeniden eğitiyor. Ağırlığını her an üzerinizde hissediyorsunuz.

• Bahsettiğiniz bu doğal gelişimi biraz daha açabilir misiniz? Çocukluktan itibaren nasıl öğreniliyor bunlar?

Örneğin, halam küçükken beni çok etkilemiştir. Onlar ‘berî’ye (sürü sağmaya) giderken beni de yanlarına alırlardı. Bizde uzun havalara ‘delal’ denir. Onlar ‘berî’ye giderken varış noktasına kadar ‘delal’ler söylenirdi. Biri susar, diğeri başlardı. Böyle bir kültür içinde şekillendik. Feodal toplumlarda kadınların rolünü biliyorsunuz. Kürtlerde kadınlar, aşklarını, sevdalarını direk yaşayamazlar. İşte o ‘delal’ler bir arınmaya dönüşürdü. Söylenemeyenler o uzun yol boyunca sese dökülürdü. Her kadın ortak acılar yaşardı ki, birbirlerine devrettiklerinde sanki aynı kadın söylüyor sanırdınız. Aslında bir bakıma aynı kadındır. Bedenler farklı olsa da anlatılan aynı kadının hikayesiydi. İçlerindeki o duyguları, gizli aşklarını seslerine akıttırlardı. Yaşamda dile geleme-yenler ‘delal’ler yoluyla haykırırdı.

• Bu delalleri sessiz bir yakarış olarak nitelendirebilir miyiz?

Elbette. Yani Kürdistan’da hala çok tartışılan kadına dönük şiddet, kendi duygularını ifade edememeleri, geleneklerin baskısı, sevdiklerine kavuşamamaları gibi nedenlerin toplamı kadına çok daha içli şeyler söylettiriyor. Mesela benim halam sevdiğine varamadı. Çıkıp da “ben şunu seviyorum” diyemedi. İstemediği ve hiç görmediği biri ile evlendi. O kılaamlar dışında onun tutunabileceği hiç bir şeyi yoktu.

Bütün duygularını, kabullenmeyişi, çaresizliğini o ağıtlara döktü. Bu nedenle kılaamlar sadece bir türkü olarak ele alınmaz. Çünkü onlar yaşamın kendisidir. Bir hayatı anlatır. Halam evlendiği için kendisini ölü bildi; ölüme gidiyordu yani. Ve o uzun kılaamlar onun ölüm ağıtları gibiydi. Kendi ağıtını yakıyordu. Yaşarken bir kadının kendi ölüm ağıtını okuduğunu hiç düşünemiyordum musunuz? Ben onun acısını hissediyordum o zaman. Sesine yüklediği duygulardan anlıyordum ve hiçbir çaresi yoktu. O da kendini feda etti, binlerce adı bilinmeyen Kürt kadını gibi.

• Kendinizi anlattığınız bu geleneğin sürdürücüsü olarak mı değerlendiriyorsunuz?

Tabii ki, ben de o ortamda büyüdüm. O kılaamları dinledim. Kadınların acısını hissettim. Ama ben kendimi bir çok kadına göre daha şanslı hissediyordum. Çünkü mücadeleyle tanıştım. Mücadelenin başlaması ile bize yaşam alanları açıldı. Sesimi halkıma duyurdum; yoksa ben de geleneklerin kurbanı olan bir Kürt kadını olabilirdim. Mücadele sayesinde halkımın karşısına bir kişilik olarak çıkabildim.

• Tam olarak bu müziği nasıl tanımlıyorsunuz?

Geleridir, halk müziğidir. Binlerce yıllık bir gelenektir. Halkın doğal yaşamının sanata dökülmüş halidir. Biz Avrupa’ya çıktuktan sonra o dönem devrimci hareketin ve mücadelenin ön planda olduğu bir süreçti ve daha çok protest müzik yaptık. 80’lerde bu gele-neğe henüz uzaktık. Çünkü halk müziğini biraz gerici bulduk, reddettik. Yani feodalizme karşı çıkmakla kültürel değerleri birbirine karşıtık ve gerici bulduk. O dönemki algılamamız biraz böyleydi. Eksik bir algılamaydı.

• 70-90’lı yıllar arasında özellikle iki kuşak, siz ve sizin gibi sanatçıların söylediği devrimci marşlardan, türkülerden etkilendi...

Evet, biz geleriye o dönem biraz geriye ittik. Devrimci hareket başlamıştı. Feodal yapı ve geri bir sistem kırılmaya çalışılıyordu. Biz de bunu müzigimizde başlattık. Devrimci motifleri kullandık. Halka siyasal mesajlar sunan, mücadelesinin önünü açacak me-

sajlar veren marşlar söyledik. Kürtçe müzik ile ulusal bilinci ve uyanışı güçlendirmeye çalıştık. Devrimci ajitasyona ihtiyaç vardı. Biz de bunu yaptık. Ama mücadele geliştirmede, artık devrimci ajitasyona ihtiyaç kalmadığında geleriye yeniden anlamaya ve yorumlamaya çalıştık. O ara bir geçiş dönemi-di. Ben bu her iki döneme de sahip çıkıyorum. Hem de bilinçli olarak... O devrimci marşlar gerekliydi; bu güne gelmemizde önemli katkıları oldu. 90’lardan sonra halk ayaklandı, ulusal bilinç gelişti. Her dönem kendi sanatını, oluşturur. Ya yapılanları anlatmak istersiniz ya da yapmak istediklerinizi.

• Sinano Kirivo sizinle özdeşleşmiş bir kılam. Yanılıyor da olabilirim ama Sinano’yu diğer söylediğiniz kılaamlardan da bir başka söylüyorsunuz...

Evet... Sinano, dediğim gibi benim çocukluğumun, gerçekliğim fotoğrafıdır, duygularımın anlatımıdır. Bütün Kürt kadınlarının acısını içimde hissederek Sinano’yu söylüyorum. Biliyorsunuz Sinano sevdiğine kavuşamamış bir kadının hikayesidir. Kadın kara sevdaya düşüyor ve sevdiğine kavuşamadan ölüyor. Gelenekler kavuşmalarna izin vermiyor. Ama O kirvesine aşık oluyor. “Bizim suçumuz nedir” diyor kılamda. Bu onun üzerine yazılmış bir ağıt. Köydeyken etrafındaki genç kızlardan hep dinledim; stüdyoya girerken de gözlerimi kapattım ve köye gittim. ‘Berî’ye giderken nasıl söylüyordusak aynen öyle söyledim. O kadınlarla birlikte söylüyorum. Yanıklığı açısından ve bu acıyı, yaşamışlıktan ileri geliyor.

• O halde her Kürt kadınının bir klamı vardır diyebilir miyiz?

Tabii ki, çünkü acısı var. İster sese döksün ister dökmesin, her kadının mutlaka bir kılamı vardır.

• Kafanızda çizdiğiniz bir çocukluk portresi var. Avrupa koşullarının müzik üretiminizi nasıl etkilediğini düşünüyorsunuz?

Ben hiç bir zaman duyguda ülkeden kopmadım. 30 yıldır burada yaşamama rağmen bağlarımı korumak için çok çaba gösterdim. Eğer bir Kürt sanatçısıysanız ve Kürtçe söyleme iddianız varsa, o duyguları çok yoğun yaşa-

manız lazım. Avrupa’yı yaşayarak kılam söylemeniz mümkün değil. Ben hayatım boyunca bunu ilke edindim. Bir de hep mücadele ile, halkımız ile birlikte olduk. Eğer kendimi buradaki yaşama konsantre etmiş olsaydım müziği bırakırdım. Bu duyguların da olmazdı, beni hiç bir şey heyecanlandırmazdı. Küçüklüğüm hatıralarımda kalırdı sadece.

• İslam kültüründe kadının şarkı söylemesi günah olarak kabul edilir. Bu konuda Kürtleri aynı kültür içinde mi değerlendiriyorsunuz?

Aslında tam olarak öyle değil. Biz köy yaşamında İslamı biraz kendimize uydurmuşuz. Kürt kadını erkekle birlikte üretiyor bu alanda. Govendler el ele tutuşularak yapılır. Ama İslam’a göre bu günah sayılıyor. Kadın özgürce kendi cemaati içinde kılamını da söylüyor. Ölü üzerindeki ağıtları hep kadınlar yakar. Hiç erkeklerin söylediğine şahit olunmadı. ‘Stranên Şîne’ derler. İyi ki İslamı biraz kendimize benzetmişiz, yoksa bugünkü toplumsal dokumuzda çok farklı şeyler olurdu.

• Acı mı insana hep kılam söylettirir. Mutluluğun kılamı olamaz mı? Dinlerken bile hüzün bizleri daha çok çekiyor...

Kürtlerin yaşamı trajedilerle dolu ve Kürtler yaşamlarını müzikleştirmişlerdir. Olmayan bir şeyi stran haline getirebilir misiniz? Acıdır ama böyledir. Kürtlerdeki yaşam trajedisi korkunçtur. Hep ölüm, ağıt. Bizde mutluluk nedir; düğündür, govendlerde çok dile getirilir. Bir de toprak üretimiyle, ekinle ilgili türküler vardır. Ekme ve biçme dönemlerinin parçaları bunlar. Bu anlamda da yaşam ve üretiminiz neyse kılaamlar da odur. Kılaamlarda hep kölelik gerçeği işlenir. Kadınlarda ise yüzde 99’u baskıyı, geri gelenekleri, dile getirmediikleri tüm bir yaşamın kendisi işlenir. Kadının bütün hayatını içeriyor, doğuştan ölümüne kadar bir süreci anlatıyor. Kadın bütün acısını ona dokuyor. Bu işin psikolojik ve sosyolojik yönü, Politik yönü ise, o dönemin düzenini ve sistemini anlatıyor olmalarıdır. Kendi tarihini öğrenmek isteyen olursa deng-bejleri dinlemeli. Bu kültür, köküne indikçe tatmadığın bir yemek gibidir.

ABONE FORMU

12 AYLIK*

20 EURO

24 AYLIK*

40 EURO

İsim:

Adres:

Telefon:

Banka Adı:

Hesap No:

TARİH:
YAPAN:

İMZA:

ABONE

NEWAYA JIN

Kempstraat 10 2572 GH
's-GRAVENHAGE
Nederland

Tel.: 0031 707851981
Fax: 0031 703881500

Banka ismi: Postbank
Hollanda İçi: 9522686
Hollanda Dışı:

IBAN: NL50 PSTB0009522686 BIC: PSTBNL21

*Yükanda işaretlediğim sürenin bitiminden önce iptal etmediğim takdirde abone süresinin normal tarife üzerinden uzatılmasını ve ücretini ödemeyi kabul ediyorum.

Gülistan Kimdir?

1962’de Urfa’ya bağlı küçük bir köyde dünyaya geldi. Altı yaşına kadar köyde, 16 yaşına kadar da Viranşehir’de yaşadı. 16 yaşında Avrupa’ya göç etti. Avrupa’ya çıktıktan sonra sanat yaşamına atıldı. Uzun yıllar Kürt halkının dilinden düşürmediği bir çok halk türküsünü ve devrimci marşları seslendirdi. Kendi adıyla yedi, iki tane de Şivan Perwer ile kaset çalışması yaptı. Şu anda Almanya’da oğluyla birlikte yaşıyor.

Önümüzdeki süreçte en çok albüm yapmak istediğini söyleyen Gülistan, bu heyecanını şu benzetmeyle dile getiriyor: “Bir kadın doğurmak ister, çocuğunun hayalini kurar, heyecanını taşır. Albümlerimde benim için bir çocuk gibidir. En büyük hayalim, yeni bir albüm dünyaya getirmektir.”

Rojda Deniz